

DOMOVINA

Upravništvo »Domovine« v Ljubljani — Knafljeva ulica 5
Uredništvo »Domovine« — Knafljeva ulica št. 5/II.,
telefon 3122 do 3128

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za tuzemstvo: četrletno 9 din, polletno 18 din,
celoletno 36 din; za inozemstvo razen Amerike: četrletno
12 din, polletno 24 din, celoletno 48 din, Amerika letno 1 dolar.
Račun poštne hranilnice, podružnice v Ljubljani, št. 19.711.

Železničarska služba je naporna, a slabo plačana

Te dni so zborovali v Sarajevu narodni železničarji iz vse države. Naj ob tej priliki ponovno naglasimo, da je železničarjevo delo naporno in odgovorno, vendar pa kljub temu njegovo gmotno stanje ni zavirljivo.

V Jugoslaviji imajo železnice toliko večji pomen, ker še nimamo razvitega modernega cestnega omrežja in ker tudi rečna plovba še ni na višku. Sicer pa važnosti železnic ni treba dokazovati. Za državo samo pa je pomembno tudi dejstvo, da je v zadnjih petih letih državna blagajna prejela okrog 1400 milijonov dinarjev. Naše železnice imajo prebitek in železničarji so prav zaradi tega tem bolj upravičeni zahtevati, da bi se njihov življenjski položaj približal onemu evropskih železničarjev. Ne smemo pozabiti, da so naši železničarji najbolj obremenjeni v primeri z železničarji v drugih državah ter da morajo opravljati naporno službo pri izredno težavnih pogojih.

V naši državi je okrog 11.000 km železnice. V primeri z drugimi državami je pri nas število na kilometer železnice zaposlenih železničarjev najnižje, saj znaša le 7.86. Na Češkoslovaškem je znatno višje, in sicer znaša 10.8, v Nemčiji pa celo 12.14. Višje je celo v Franciji, kjer upravljajo železnice zasebne podjetja in skušajo izveči iz železnice čim večji dobiček, število na kilometer zaposlje-

nih železničarjev znaša v Franciji 8.21. Državi upravljanje železnic ne more in ne sme biti dobiček edini smoter, ker se mora ozirati na koristi skupnosti, predvsem na to, da železnice služijo gospodarskemu razvoju in napredku in s tem splošnemu blagostanju. Nikakor bi uprava železnic ne smela varčevati na račun železničarjev. Primerne plače jim pripadajo že zaradi napore in odgovorne službe. Vseh železničarjev je v državi okoli 80.000, ki z družinskimi člani pomenijo tudi znatno rabniško moč.

Železničarji so z zakonom iz leta 1931. glede plač izenačeni z drugimi uradniki ne glede na njihovo posebno težavno službo. Železniški uslužbenec mora delati na mesec najmanj 14 noči. To se pravi, zaposlen je nepretrgoma po 24 ur. Sicer se pa delo v železniški stroki ne more primerjati z delom v drugih strokah. Železničarji so mnogo prej izčrpani kakor drugi uslužbenci. Podatki nam pa tudi dokazujejo, da je železničar celo 300-krat bolj izpostavljen nesrečam in obolenjem od drugih ljudi.

Pri takem položaju je jasno, da bi se moralo železničarju življenje olajšati. To ne zahteva samo obzirnost do železničarja, temveč tudi splošna korist: če železničar ne bo živel bedno, bo tudi laže opravil svoje delo v korist boljšega in varnejšega prometa, torej v korist splošnosti.

Klic invalida trpina brez noge

Prejeli smo:

Ko se je začela vojna leta 1914., so nam pravili, da bomo v dveh mesecih spet vsi doma. Hkratu so obljubljali, da bodo vsi poškodovanci dobivali podpore od države. Namesto po dveh mesecih smo se vrnili po dobrih štiri hletih — ne vsi in tudi tisti, ki smo se vrnili, nismo bili vsi zdravi.

Kdor je bil v vojni, ve, koliko trpljenja je prenašal toliko huje, če je bil zaveden nacionalist, pa se je moral prisiljeno boriti za svoje tlačitelje. O tem se dajo pisati cele knjige.

Leta 1918. je nastala svobodna Jugoslavija in leta 1921. so nas vojne trpine začasno ocenili. Leta 1925. so jih že mnogo zbrisali iz invalidskega seznama in leta 1929. še več. Novi invalidski zakon je vzel invalidstvo številnim siromakom, ki se jim je že od daleč

videlo, da so za delo le na pol sposobni. Hkratu so se tudi znižali prejemki. Zdaj se nam pa že nekaj časa obljublja popravek invalidskega zakona. Ne bom na široko razlagal, kako je ta popravek potreben, saj so časopisi že nešteto krat to obravnavali z navdvo primerov strašne bede vojnih žrtev.

Obljubi se pri nas hitro, toda od obljube do dejanja je strašno dolga pot. Odločilne činitelje prosimo, naj nas pridejo gledat, ko stojimo na bergljah brez nog, in poslušat, ko naše družine v obupu kličejo po pomoči. Zdravje so nam vzeli v vojni in zdaj že dvajset let bedno životarimo. To življenje je tako bedno, da si premnogokrat želimo smrti. Če ne storimo zadnjega obupnega koraka, pomeni to, da le še upamo, da bo nov invalidski zakon popravil krivice. Ne odlašajte, pomagajte!

Prejemki cestarjev so premajhni

Promet na cestah je čedalje večji in delo cestarjev čedalje odgovornejše. Kljub temu cestar izredno malo zasluži. Kot začetnik dobiva 541.40 din in po 30 letih službovanja 812.20 din mesečno. To je najvišja plača, ki jo more doseči. Po določitvi minimalnih mezd je bil stopil v veljavno sporazum, da se plačujejo delavci v III. razredu (navadni težaki) najmanj po 3.25 din od ure. To mezdo

morajo dobivati tudi vsi pomožni delavci, ki se od časa do časa najemajo pri raznih cestnih delih. Navaden težak, ki dela 240 ur na mesec, to je povprečno 24 delovnih dni po 10 ur, zasluži na mesec 780 din. Enako delajo v poletnem času cestarji. Toda poleg odgovornosti in pri istem delu kakor navaden težak mora prvih pet let delati cestar za 541.40 din mesečno in svojo odgovorno službo

vršiti vestno. Biti mora pozimi in poleti v dežju in prahu vsak dan točno na svoji progi. Kljub temu dobiva še vedno 238.60 din mesečno manj kakor navaden delavec.

Po zdajšnji uredbi pripada cestarju vsakih pet let povišanje 46 din in mora službovati 30 let, da doseže najvišjo plačo 812.20 din mesečno. Polovico svojega življenja mora delati na cesti zmerom izpostavljen vremenskim neprilikam, da zasluži končno 30 din mesečno več kakor navaden delavec, ki dobi svojih 780 din, ko prvič dela na cesti.

Očitno je, da bi se morali prejemki cestarjem zvišati in hkratu urediti njih pokojninsko zavarovanje. Ob taki plači, kakor jo imajo zdaj, ne moremo živeti človeka vrednega življenja in zato tudi ni mogoče od njih zahtevati, da bi svojo težavno službo vršili v popolnem redu.

Cenena posojila za prizadete od neurja

Društvo prijateljev Slovenskih goric v Ljubljani opozarja kmetovalce, prizadete zaradi zadnje povodnji Mure, da morejo pri Privilegirani agrarni banki dobiti posojila v zneskih 2000 din na podlagi menice z rokom dopetka enega leta po petodstotni obrestni meri, in sicer za nabavo naprav, orodja in drugih predmetov, neogibno potrebnih za kmetovanje. Menica mora imeti poleg podpisane dolžnika še podpise treh kmetov-porokov.

Posojila se izplačajo dolžniku, če si nabavi od nabavljalne zadruge ali drugih kmetijskih društev in izjemno od kakega solidnega podjetja dotični predmet. Sem spadajo poleg orodja tudi modra galica, rafija, umetna gnojila, cepivo in podobno. Ta posojila so torej pripravna tudi za kmetovalce, poškodovane po zadnjih povodnjah. Pojasnila dajejo zadružne organizacije ali Privilegirana agrarna banka.

Trafikanti zahtevajo povišanje dohodkov

Te dni so bili po vseh banovinah sestanki trafikantov. Beograjski trafikanti so dali pobudo, da bi se trafikanti v vsej državi odločno zavzeli za povišanje prodajne provizije, ki je tako neznatna, da od nje ni mogoče ne živeti ne umreti. Vse dosedanje resolucije trafikantov niso naletele na odmev na pristojnih mestih. Zdaj so pa trafikanti izvedeli, da so se dohodki monopolske uprave znatno zvišali, kar je bil razlog več, da so se lotili odločne akcije za izboljšanje svojih dohodkov. Trafikanti so skromni in javnost ne izve mnogo o njihovi bedi. Njihovo delo za državo je v pravem pomenu besede požrtvovalno, ker so zanj izredno slabo nagrajeni.

Ljubljanski trafikanti so na sestanku pri Mikliču šoglasno sprejeli resolucijo, v kateri zahtevajo povišanje prodajne provizije na tobačne izdelke, socialno zavarovanje in odpravo, odnosno olajšavo drugih težav, ki jih morajo prenašati trafikanti.

Po Sloveniji gre glas:
»Domovina« je za nas

Politični pregled

Na svojem potovanju po Jadranu je prispele ministrski predsednik v ponedeljek v Split in dejal v svojem govoru na konferenci Jugoslovenske radikalne zajednice med drugim,

da z dr. Mačkom ne more biti pogajanj o dinastiji, narodnem edinstvu in spremembi ustave

v tem času, čeprav vsi želimo sporazum z bivšo Hrvatsko kmečko stranko. Naglasil je: »Želimo sporazum na osnovi edinstva, ne da smo bratje, temveč da smo eno.« Glede na sunanjo politiko je dr. Stojadinović naglašal pomen našega prijateljstva z Italijo. Izvajal je med drugim: »Ker ljubimo naše morje, je naša prva dolžnost, da na tem morju ustvarimo mir. To je smisel našega sporazuma s sosedno Italijo.«

Na koncu svojega govora v Splitu se je bavil dr. Stojadinović

z volitvami

in izjavil, da bi jih bilo treba izvesti najpozneje čez eno leto.

Ze dolgo časa se piše po listih,

da namerava dr. Maček priti v Beograd,

kjer bi se sestal z voditelji srbske združene opozicije, zlasti z vodjo bivše demokratske stranke Ljubo Davidovićem, in staroradikalnim vodjo Aco Stanojevićem. Praviijo, da prispe dr. Maček v Beograd v ponedeljek. Ostal bi v Beogradu dva do tri dni.

V pogajanjih med češkoslovaško vlado in sudetskimi Nemci je nastal nekak preokret, ki obeta, da se morda zadeva le v redu zaključiti.

Posredovala bo namreč v sporu Anglija, ki je poslala v Prago svojega opazovalca odnosno posredovalca v osebi lorda Runcimana.

Na to posredovanje sta pristali Češkoslovaška in delno Nemčija, ki priznava lordu Runcimanu vlogo opazovalca in svetovalca, vendar pa ne vloge razsodnika. Francija izjavlja, da bo nastopal lord Runciman tudi v njenem imenu.

Iz Sanghaja poročajo, da so

Japonci zavzeli Kiukiang.

K japonskemu uspehu je pripomoglo japonsko topničarstvo, ki je z ugodnega položaja strlo odpor Kitajcev. Po neki vesti iz Tokia zalaga Čangkajška z orožjem tudi Francija. Nemiri v Palestini se nadaljujejo. Angleške čete so

začele brezobzirno preprečevati nadaljnje zbiranje arabskih oddelkov,

ki bi utegnili v Palestini začeti splošno vstajo in državljansko vojno med Arabci in Judi. Poveljstvo angleške vojske se je odločilo k temu zaradi atentata v Haifi, kjer se je na živilskem trgu razpočila bomba, nastavljen od Judov, ki je zahtevala med Arabci 65 mrtvih in 107 ranjenih. Zaradi hudih spopadov med Judi in Arabci v Jeruzalemu so Angleži ustavili ves civilni promet po ulicah.

Rusija ima na Daljnem vzhodu zbrano veliko vojsko, zdaj pa pošlje še svojo mornarico pred Vladivostok. Japonce hudo razburja, da so Rusi udrlji v obmejno ozemlje Mandžurije in da so te dni

zasedli mandžurski otok Šinsingtung v reki Usuri.

Japonci poročajo uradno, da se je 21. t. m. devet mandžurskih vojakov s čolni odpeljalo

Tvrdba Stermeckij opusti 13. avgusta svojo podružnico, prej trgovino Urch, in prodaja še ostalo zalogo po ponovno znižanih cenah, da si prihrani stroške selitve. Zaloga in izbira vsak dan manjša, vsak naj sam pazi, da ne pride prepozno! Kdor prej pride, prej melje!

ZLATA ZANKA

JAMES OLIVER CURWOOD

14

R O M A N

Filipov nemir je prihajal od tega, ker sled pred njegovimi očmi ni izvirala od usamukov — eskimskih krpelj. Vtiski v snegu so bili dolgi in ozki. Bilo je sicer tudi mogoče, da je kak Eskim imel takšne krpelje — krpelje belega človeka. Razen tega je Filip dožgal še nekaj drugega. Sled mu je po natančnem pregledu pokazala dolžino koraka, ki je bila za kakšnih sedem palcev daljša od njegove. Vznemirljivosti tega odkritja ni mogel dalje časa prikrivati Celiji.

»Ni Eskima, ki bi puščal za seboj tako sled,« je vzkliknil. »Na svojih potovanjih sicer hitro napredujejo, vendar pa so kup nereg, kadar je treba delati dolge korake. Ta sled izvira od belega moža ali pa je Bramova!«

Ime volčjega človeka in Filipov gib z roko, ki je pokazala sled, sta izvabila iz Celije tih vzklik razumevanja. Hitro je tudi ona pokleknila na tla in si vneto oledela znake v snegu. Potem je vzdignila oči k Filipu in zmajala z glavo. Ni bil Bram! Prijela je vejico in jo zlomila pred Filipovim očmi. Pri tem se je tudi on spomnil, da je bila konica ene izmed Bramovih krpelj odlomljena. Sled v snegu pa je izvirala od nepoškodovanih krpelj. Ni bil Bram, ki je šel po tej poti, a trenutek je Filip neodločno obstal. Vedel je, da ga je Celija opazovala, da je polzkušala brati z njegovega obraza njegove misli. Isti nerazumljivi nagon, ki ga

je bil pripravil do tega, da je pred jelovo goščo počakal svoje sovražnike, ga je tudi zdaj priganjal, naj sledi skrivnostnim sledom krpelj. Naj bo prijatelj ali sovražnik, oborožen je gotovo! Misel, kaj bi pomenila zanj in Celijo puška z nekaj naboji, je še utrdila Filipov sklep.

»Neznanec potuje na vzhod, a midva sva hotela proti severu, da bi poiskala koč,« je rekel eCliji. »Toda midva bova zdaj sledila možu. Potrebujem njegovo puško. Zdaj jo potrebujem bolj kakor karkoli na svetu, ker imam tebe! Sledila mu bova.«

Če je še bila kakšna senca oklevanja v Filipu, je v tem trenutku izginila. Iz smeri, iz katere sta bila prišla, se je oglasil čudno zveneč klic. To ni bil krvni krik in tudi ne vprašalni znak, ki sta ju bila slišala poprej. Bil je daleč segajoč, tresoč se zbiralni klic, ki je spominjal na udarec gonga, grozen glas, da je oba spreletela zona, in kateremu je z zapada odgovoril lahen odmev: »Hu-um-hu-um-hu-u-u-u-u-u-u-m-m-m-m!«

V naslednjem trenutku je zazvenel še s kakšnih šestih različnih strani za njunima hrbtoma tiše in glasneje enaki znak: »Hu-um-hu-um-hu-um-hu-u-u-u-u-u-u-m-m-m-m!«

Celija je prišla Filipa za roko. Razumela je prav tako kakor Filip, kaj se je dogajalo. Ena izmed eskimskih četic je bila našla mrtvece in sovražniki so se začeli zbirati.

po obmejni reki Usuri do otoka Šinsingtung, kjer so si hoteli preskrbeti hrane. Tedaj so se pojavili trije majhni ruski topovski čolni in začeli streljati na otok. Nato so se ruski vojniki izkrcali. Mandžurske vojake so ujeli. Dne 22. t. m. je 1500 ruskih vojakov zasedlo otok.

Iz Španije poročajo

da so republikanci zbrali na fronti ob Ebru in v odseku pri Tortosi veliko vojsko

in začeli prodirati na desno obalo Ebra. Frankovci so izkušali preprečiti napredovanje z letali. Pri spopadih so republikanci ujeli kakih 1500 ljudi. Frankovska ofenziva na estramadurskem bojišču se je po frankovskih vesteh končala z zmago. Frankovci so baje ujeli kar 15.000 republikancev.

Gospodarstvo

Tedenski tržni pregled

GOVED. Na ptujskem sejmu so se trgovali za kg žive teže: voli I. po 5.50, II. po 5, III. po 4.60, telice I. po 5.50, II. po 4.50, III. po 3.50, krave I. po 5, II. po 3.50, III. po 2.70, teleta I. po 6.75, II. po 6 din.

SVINJE. Na mariborskem sejmu so se trgovali prasci, 5 do 6 tednov stari, 80 do 100 7 do 9 tednov stari 110 do 145, 3 do 4 mesece po 160 do 220, 5 do 7 mesecev po 280 do 400, 8 do 10 mesecev po 440 do 550, 1 leto po 710 do 820 din za rilec. Kilogram žive teže je bil po 6.50 do 11.25, kilogram mrtve teže po 8.50 do 11.25 din. V Ptujju so bili pršutarji po 8 din žive teže.

KRMA. Sladko seno se trguje povprečno po 40 do 50, polsladko po 38 — 45, slama po 30 do 35 din za 100 kg.

SIROVE KOŽE. Cene kožam v Mariboru so v zadnjem času padle. Pred meseci so še plačevali za govejo kožo nad 40 kg po 14 din za kg, pretekli teden pa po 9 din, za goveje kože izpod 40 kg prej 13 din, zdaj 8 din, za telečje prej 17 din, zdaj pa 10 din, za svinjske kože prej 11 din, zdaj 7. Cene kožam so torej padle za dobro tretjino. Padec cen pa je čisto neopravičen, ker se ni usnje prav nič pocenilo.

MED. V Ptujju je bil čisti med po 20 dinarjev kg.

SEDEMNAJSTO POGlavJE

Dirka na življenje in smrt.

Preden je utihnil zadnji zibajoči se klic, je Filip odvrget kopje, ki ga je držal v roki. Njemu sta sledili še Celijino kopje in njegovo krepelo. Celija je razumela, da se je treba znebiti vse nepotrebne teže, ki bi ju samo ovirala na begu.

»To bo velika dirkalna tekma,« se ji je nasmehnil. »In zmagati morava, sicer...«

Celiji so se oči svetile, ko jo je Filip pogledal. Bil je čudovito miren. Njegov obraz ni kazal niti sence razburjenja. Celo smehljaj se je, ko jo je zdajci vzel v naročje. Njegov prijem je bil tako nepričakovan, da je od presenečenja kratko kriknila. Toda že je začel Filip z njo v naročju bežati.

Nekaj sto metrov je tako dirjal po sledi neznančevih krpelj, preden je spet postavil dekle na noge. Z divjim tekom ji je dovolj razločno povedal, da morata bežati na življenje in smrt, da je treba uporabiti vse sile, če se hočeta rešiti. Komaj so se bile njene noge dotaknile zemlje, je tudi ona začela teči držec se Filipa za roko.

S hitrim pregledom izurjenega lovca na ljudi je precenil Filip možnosti uspeha. Najprej se bodo Eskimi zbrali okoli svojih mrtličev, in ko bodo preiskali trupla in bojišče, bo sledil vojni posvet v njihovem ropotajočem jeziku. Vse te dragocene minute lahko koristno izrabita. Eskimi jima bodo gotovo s precejšnjo previdnostjo sledili, ker se ju bodo bali, saj so gotovo opazili luknjo od revolverskega strela v čelu mrtvega tovariša. Da je Filip začel slediti tujim stopinjam, je prav tako kakor njegov edini strel iz Ce-

VINO. V ptujskem okolišu je bilo pri vinogradnikih navadno mešano vino po 4 do 5, finejše sortirano vino po 5 do 7, vinski mošt iz kvalitetnih vrst grozdja po 4 do 5.50, vinski mošt iz navadnih vrst grozdja po 3 do 4 din za liter.

Sejmi

1. avgusta: Pišece;
2. avgusta: Dravograd, Sv. Lenart v Slov. goricah;
3. avgusta: Čakovec, Videm ob Savi, Zagorje ob Savi;
4. avgusta: Sv. Peter pod Sv. gorami, Št. Ilj pri Velenju, Črnomelj;
5. avgusta: Krašnja, Krka (litijski srez), Lemberg, Loka pri Zidanem mostu, Ptuj, Vrhovce (kočevski srez), Črna pri Prevaljah;
6. avgusta: Marija Snežna na Velki, Martjanci.

Vrednost denarja

Na naših borzah smo dobili 26. t. m. v devizah (s prišteto premijo):

- 1 holandski goldinar za 23.93 do 24.08 din;
- 1 nemško marko za 17.48 do 17.61 din;
- 1 angleški funt za 213.91 do 215.96 din;
- 1 ameriški dolar za 43.20 do 43.56 din;
- 100 francoskih frankov za 119.96 do 121.40 din;
- 100 češkoslovaških kron za 150.19 do 151.29 din;
- 100 italijanskih lir za 228.25 do 231.33 din.

Vojna škoda se je trgovala v Zagrebu po 481.50 din, a nemški klirinški čeki v Ljubljani po 14.87 din.

Drobne vesti

Izvoz jabolk v Nemčijo. Po poročilu zavoda za pospeševanje trgovine s tujino v Berlinu nemška olastva ne bodo letos dovolila uvoza jabolk iz Jugoslavije pred 1. avgustom, in sicer zato ne, ker so lansko leto jugoslovenski izvozniki pošiljali v Nemčijo nedozorelo blago. Zavod za pospeševanje trgovine s tujino tudi opozarja izvoznike jabolk in grozdja, da bodo v nekaj dneh pri odseku za sadje dobili naslove tvrdk, ki so dobile uvozna in devizna dovoljenja za uvoz jabolk in grozdja iz Jugoslavije.

Rejci malih živali iz Slovenije, združeni v Zvezi društev rejcev malih živali v Ljubljani, in rejci iz ostalih banovin prirede v času jesenskega velesajma od 1. do 12. septembra svojo prvo zvezno banovinsko razstavo vseh vrst malih živali in predmetov

lijnega revolverčka, naključna igra proti orjaški premoči. Mogoče je celo, da je mož, ki potuje proti vzhodu, član kraljeve severno-zapadne policijske konjenice. Naj je bil že kdorkoli, toliko je bilo Filipu jasno, da ni mogel biti oborožen s kopji. Ali je bil prijatelj ali sovražnik, puško je imel zanesljivo. In to puško bi Filip rad. Mora dohiteti neznanca, ne da bi ta vedel, da ga kdo zasleduje. Daleč pred njima tujec ne more biti. Sled v snegu je še zelo ostra, kar jasno dokazuje, da je nastala po viharju. Filip je domneval, da več kakor uro ni mogla biti stara.

Nad dvesto metrov je Filip tekkel srednje hitro. Celija ob njegovi strani je pogumno dirjala z njim. Ko je obstal, je dekletu lovilo sapo. Kožuhovinasta kučma ji je sdrknila na teme, njen obraz je bil zardel. Oči so se ji bliskale in ustnice so ji bile napol odprte. Bila je zapeljivo lepa. Toda Filip ni hotel izgubiti niti sekunde. Spet jo je vzel v naročje in tekkel. Zanašal se je, da mu bosta njegova moč in trpežnost zadoščali, da bosta vsaj za nekaj milj pustila Eskime za seboj. Važno vprašanje je bilo, kako dolgo lahko vzdržita takšen pospešen tek.

Celija je Filipa tako čisto razumela, kakor da bi ji bil z besedami obrazložil, kaj je nameraval. Po štiristo metrih mu je dala razumeti, da bi spet lahko nekaj časa tekla sama. Nesel jo je še petdeset metrov, preden jo je postavil na noge.

Na ta način sta bila pretekla kakšne tri četrtine milje, ko se je neznančeva sled zdajci zavila v ostrem kotu proti severu. Zavoj je bil tako nerazumljiv, da je Filip obstal in si ogledal stopinje. Bilo je očitno, da

iz te reje. Vsa prireditve bo obsegala skoro polovica velesajma in bo pokazala nazorno sliko požrtvovalnega dela za povzdigo malega gospodarstva. V nedeljo 4. septembra bo v Ljubljani tudi prvi shod rejcev malih živali. Na shodu se zbera rejci iz vseh krajev države in celo iz tujine.

Stanje v ormoškojutomerskem okolišu je prav zadovoljivo. Proti peronospori smo škropili največ po štirikrat, nekateri tudi po petkrat do šestkrat. Suša se dozda v starih nasadih v splošnem ne pozna, pač pa v enoletnih in dvoletnih, kjer morajo mlado trtje zalivati. Sadja je precej, vendar začenja že nezrelo odpadati zaradi dolgotrajne suše. Zaradi suše bo marsikje tudi malo otave. Kakor že dolgo leta ne so letos naši kmetje zadovoljni z ržjo in pšenico, ki sta obrodili obilno. Turščica je precej različna. Ajda pa čaka dežja.

Zivinoreja v naši državi. Po podatkih odseka za kmetijsko statistiko je bilo v naši državi ob koncu leta 1937: konj 1,248.000 (v Sloveniji blizu 53.000), goveje živine 4,169.000 (v Sloveniji 376.000), svinj 3 milijone 179.000 (v Sloveniji 300.000).

OD GOLOBOV ŽIVI

A: »Zdaj živim od dveh golobov pismo-nošle«

B: »Kako to?«

A: »Zjutraj jih prodam in zvečer priletita nazaj!«

je tujec, preden je krenil proti severu, stal na mestu več minut. Sneg je kazal nekaj temnorjavih madežev.

»Tu se je razgledoval in vzel nov založaj tobaka,« je rekel Filip bolj samemu sebi kakor Celiji. »In nič snega ni v stopinjah. Ne verjameim, da je več kakor pol ure pred nami.«

Spet je bil Filip na vrsti, da bi nosil Celijo. Kljub njenemu protestu, češ da še prav lahko teče sama, je nadaljeval beg z njo v naročju. Po njenem hitrem dihanju in njenih potezah okoli ust je spoznal Filip, da jo je začela premagovati utrujenost. Za njene nožice in njeno nežno postavo so bili veliki mokasini in težka kožuhovinasta obleka že sami po sebi breme. Filip je držal Celijo tako, da je lahko položila svojo roko okoli njegovih ram. Tako so se njeni mehki lasje dotikali njegovega obraza. Nežnost tega dotikanja in slast, ko je čutil njene roke okoli svojih ram, sta ga podžigali. Enkrat je tekkel skupaj petsto metrov. Toda lovil je sapo, ko je obstal. Tokrat je Celija vztrajala na tem, da bo nekaj dalje časa sama tekla. Omahovala je in lovila sapo, ko jo je spet vzel v naročje. Dirka ju je začela utrujevati. Rožasti blesk se je začel umikati s Celijinega obraza, pa tudi Filip je bledeel. Celija je položila roke na njegova lica in se mu nasmehnila. Ne bila bi mu mogla bolje pokazati svojega pograma in svojega zaupanja vanj. Prvič je spet ustregel svoji želji, da jo je krepko objel in poljubil na sladka usta.

Štirideset minut je minilo od časa, ko sta bila naletela na stopinje neznančevih krpelj. V tem času sta bila pretekla najmanj tri milje in sta bila torej dobre štiri milje oddalje-

D O P I S I

IVANJKOVCI. Že dalje časa ni bilo pri nas dežja, tako da se je že močno čutila suša po njivah, vrtih in travnikih. V četrtek okoli 19. ure pa je prišla nevihta z blagodejnim dežjem. Med nevihto pa je udarila strela v na samem stoječo viničarijo g. Lovra Petovarja v Jeruzalemu. Zgradba je do tal pogorela. Sreča je bila, da so se vsi ljudje rešili. Tudi živina se je rešila. Prav tako večji del pohištva, obleke in drugega. Gasilska četa iz Ivanjkovcev je dokaj hitro prišla na požarišče, toda o gašenju ni bilo govora, ker pol kilometra naokoli ni bilo vode. Zgorela je tudi vsa krma. Škoda je delno poravnana z zavarovalnino. Viničarka ima tudi precej škode.

SMARTNO OB DRETI. Tudi pri nas se je kmečka mladina razgibala v svojem Društvu kmečkih fantov in deklet. Ker pa po mnenju nekaterih gospodov kmečki človek ne sme imeti svojega lastnega društva, ampak naj bi ostal večer suženj, jim tudi naše društvo ni po godu. Nad vse pričakovanje lepo uspela tekma koscev, ki jo je društvo priredilo na praznik 29. junija, je močno razburila nekatere osebe. V dneh pred tekmo si je nekdo zelo prizadeval odvrniti ljudi od prireditve. Otroci so se pogovarjali, da jim je ta oseba naročila, naj potrgajo vse lepake, ki vabijo na tekmo. Otroci pač te-

na od bojišča. Bila je velika dirka. Eskimi so bili zanesljivo še dve milj za njima, in tujec, ki sta mu sledila, ni mogel biti več daleč. Zdaj sta korakala dalje in čez malo časa sta opazila, da je bil neznanec ponovno obstal. Kazalo je, da je bil glede svoje smeri nekoliko v negotovosti.

Se pol ure sta s hitro hojo sledila tujcu. Filip je bil skrajno previden in čuječ. Njegove oči, ušesa so prežala, da mu ne uide noben sum, noben gib, ne za njima ne pred njima. Čedalje češče se je obračal nazaj.

Bila sta vsaj pet milj oddaljena od bojišča z Eskimi, ko je v Filipovem srcu zdajci vzplamtel up. Stala sta pred čudno oblikovanim gričevljem, ki je bilo videti kakor vrsta senikov, in Filip se je natančno spomnil, da je to gričevje prečkal na Bramovih saneh, ko so bili šli mimo prve kočje.

Filip doslej še ni bil utegnil govoriti Celiji o kočji. Zdaj pa ji je v kratkem odmoru, ki si ga je privoščil, narisal hišico v sneg in ji obrazložil, da jo išče tu v bližini.

Potem je tiščal in vlekel Celijo na gričevje, zgoraj pa jo je spet vzel v roke in nesel navzdol. Ni mu mogla prikrievati, da je noge pri hoji vlekla za seboj. Tudi njen obraz je izdajal popolno izmučenje, in ko je enkrat poizkušala govoriti, so se njene besede lomile.

»Ne more biti več daleč,« jo je izpodbujal Filip. »Kmalu ga bova dohitela, ljubica. Prav kmalu!«

Trudno je ležala njena glava na njegovih prsih. Nov izraz je bil v njenih očeh, izraz neizrekljive nežnosti, odsev velike ljubezni in polnega razumevanja. Vedela je, da so tudi njegove moči že skoro pri kraju.

Ko jo je spet postavil na tla, da bi pri-

ga niso storili, ker se jim je v njih otroški nepokvarjenosti zdelo, da bi to ne bilo prav. Vsi napori niso nič zalegli. Na prireditvi se je zbralo toliko ljudi od blizu in daleč, kakor jih v Smartnem doslej še na nobeni prireditvi ni bilo. V »Slovenskem gospodarju« 13. t. m. se je neki dopisnik na robat način spotaknil ob naše društvo in uspelo prireditve. Z lažnivo objavo o številu udeležencev je dopisnik hotel zmanjšati uspeh prireditve, kar pa se mu ni posrečilo. Vsi, ki so se udeležili naše slavnosti, so se na lastne oči prepričali, da je bila prireditev izredno številno obiskana počastitev kmečkega dela, katerega nas ni sram pred nikomer. Lep dokaz zanimanja za naše društvo je v tem, da se je za tekmo prigrasilo tudi 14 koscev izven društva, katerim je moralo več naših članov odstopiti svoja mesta. Dopisnik se nesramno norčuje iz prireditve. Gotovo pozablja, da bi brez koscev, predic, mlatičev in drugih delovnih skupin tudi zanj ne bilo kruha. V svoji onemogli jezi je pričeval dopisnik bikoborbe, za katero pa se bo že moral potruditi v Spanijo. Verjamemo mu, da je razočaran, toda pomni naj, da so minili tisti časi, ko kmet ni imel druge pravice kakor čavek plačati, bero dajati, snemati klobuk in molčati! »Slovenskega gospodarja« vabimo, naj le še objavi kak podoben dopis o našem društvu, ker nam s tem le pomaga pridobivati nove člane. Kmečki človek je pošten in stopa na stran poštenih, izogiblje pa se hinavcev, ki izza plotov lajajo. Kakor hitro pa jih kdo vidi, stisnejo rep med noge in se potuhnejo. Naposled se pozivamo dopisnika »Slovenskega gospodarja«, ki piše laži na potrpežljiv papir, naj pristavi tja še svoje ime, da se pogledamo iz oči v oči. Tako delajo značajni ljudje. Mi govorimo resnico in se pod njo podpisemo. Ako jo govorite tudi vi, kar bi bilo od vas pričakovati, se boste gotovo podpisali. **Mirko Levar**, predsednik Društva kmečkih fantov in deklet.

Domače novosti

* **Vojvoda Kentski z vojvodko gost kneza Pavla.** Po pogrebnih svečanostih za rumunsko kraljico Marija sta Nj. Vis. knez namestnik Pavle in kneginja Olga zapustila Rumunijo. V njun dvorni vlak sta na postaji Titestiju vstopila vojvoda in vojvodka Kentska in potovala v gradič Brdo kot gosta kneza namestnika Pavla in kneginje Olge.

* **Čestni predsednik narodnega tabora dr. Anton Korošec.** Odbor Mariborskega tedna

in odbor za proslavo 20 letnice kraljevine Jugoslavije sta skupno naprosila notranjega ministra g. dr. Antona Korošca, da je prevzel za vse prireditve častno predsedstvo. Prevzel je tudi častno predsedstvo narodnega tabora in ob enem slavnostni govor. Kakor smo leta 1918. vsi Slovenci brez ozira na različne mišljenja in političnega prepričanja enotno nastopili, tako tudi danes vsi kot en mož izpovedujemo v veliki skupni manifestaciji svojo zvestobo kralju in Jugoslaviji. Odbor za proslavo 20 letnice Jugoslavije v Mariboru.

* **Maribor se pripravlja na slavnosti!** V Mariboru vlada že veliko vrvenje zaradi priprav za velik narodni praznik. Okrasitveni odbor si je zamislil kar najslikovitejšo okrasitev mesta od glavne postaje po Aleksandrovi cesti, Glavnemu trgu, državnemu mostu in vse do zborovalnega prostora. Hkratu so vabljeni tudi vsi hišni posestniki, da že zdaj mislijo na to, kako bodo okrasili svoje domove. Maribor naj številne goste, ki pridejo te dni na narodni tabor, sprejme v prazničnem okrasu!

* **Potrdila o velikosti neposrednega davka zaradi odmere šolnine.** Dravska finančna direkcija v Ljubljani razglasa: Državni upokojenci in upokojenke, ki jim izplačuje pokojninske prejemke dravska finančna direkcija v Ljubljani, naj prosijo za potrdila o velikosti uslužbenškega davka, ki jih bodo potrebovali ob vpisu otrok v šolo zaradi pravilne odmere šolnine za leto 1938.-1939., že v juliju ali v začetku avgusta. Prošnjam, kolkovanim z 10 din, naj prilože za potrdilo kolek za 20 din, za vsak zahtevani uradni prepis potrdila pa kolek za 10 din.

* **Tudi v Juljski krajini enoten kruh.** Kakor poročajo, je italijanska vlada predpisala enoten kruh, ki ga morajo jesti tudi v Juljski krajini. Kruh ima 20 odstotkov različnih drugih zmletih primesi, kakor suhega sočiva, zlasti fižola, riža in koruze. Kakor vsaka novost, je tudi ta našla mnogo nasprotnikov, med tem ko skušajo uradno ljudi prepričati, da je ta kruh redilnejši kakor običajni. Kruh ima posebno barvo in ga je težko mesiti in peči. Enoten kruh so uvedli zaradi obetajoče se slabe žetve in vladne gospodarske politike, ki skuša kriti vse potrebe iz lastnega, da ne bi bilo treba ničesar kupovati v tujini.

* **Na banovinski kmetijski šoli na Grmu pri Novem mestu se začne novo šolsko leto v novembru.** Šola ima dva oddelka: letno in zimsko šolo. Letna šola traja eno leto,

zimska pa dve zimi po pet mesecev. To zimo, ki pride, bo samo II. tečaj. Letos se torej sprejemalo učenci samo v celoletno šolo. Vsi štenci stanjujejo v zavodu, kjer imajo vso oskrbo. Sprejmejo se pridni, dovolj nadarjeni sinovi kmečkih staršev, ki bodo po končanem šolanju ostali na kmetiji. Lastnoročno pisane prošnje za celoletno šolo, kolkovane z banovinskim kolkom za 10 din je poslati ravnateljstvu banovinske kmetijske šole na Grmu pri Novem mestu čimprej, najkasneje pa do 10. septembra. Prošnji je priložiti: 1. krstni list, 2. domovnjco, 3. zadnje šolsko spričevalo, 4. spričevalo o nrvnosti o onih prosilcih, ki ne stopijo v zavod neposredno iz kake druge šole, 5. izjavo staršev, odnosno varuha (banovinski kolek za 4 din), s katero se zavežejo plačati stroške šolanja, 6. obvezno izjavo staršev ali varuha (banovinski kolek za 4 din), ki reflektirajo na banovinsko ali kako drugo štipendijo iz javnih sredstev, da bo njih sin ali varovanec, ostal pozneje na domači kmetiji, v nasprotnem primeru pa da povrnejo zavodu sprejeto podporo iz javnih sredstev, 7. uradno potrdilo občine o velikosti posestva, o davčnem predpisu in družinskih in premoženjskih razmerah staršev (kakor številčno stanje družine, posebne razmere, koliko rede konj, goveje živine, prašičev in podobno), 8. Starost najmanj 16 let in najmanj z dobrim uspehom dovršena osnovna šola. Pri vstopu v šolo napravijo učenci kratek sprejemni izpit iz slovenščine in računstva, katerega so oproščeni absolventi dveh ali več razredov meščanske šole ali kake nižje srednje šole. Hkratu preišče šolski zdravnik njih zdravstveno stanje. Mesečna oskrbina znaša od 75 do 300 din po premoženjskih in družinskih razmerah prosilca in se plačuje mesečno vnaprej. Prosilci za banovinsko znižano mesto morajo priložiti pod 7. navedeno občinsko potrdilo o velikosti posestva in višini letnih davkov z navedbo družinskih in gospodarskih razmer.

* **K mejniku pojdemo, da ga utrdimo!** Po vsej Sloveniji so te dni zablesteli veliki slikoviti lepaki. Mogočen mejnik v državnih barvah čuva mlado lipo na meji in v senci narodnih zastav se vidijo vrhovi mesta Maribora. **K mejniku pojdemo!** trdna meja, varna domovina! — Odbor za proslavo 20 letnice Jugoslavije v Mariboru.

* **Dolenjski se obeta dobra letina.** Poljski pridelki na Dolenjskem kažejo letos zelo lepo. Ječmen in pšenica sta že požeta. Psa-

sluhnil in se razgledal okoli sebe, je pritisnila eno njegovih rok k svojim prsim. Začutil je, kako je njeno srce tolklo. To mu je vilo novega poguma.

Šla sta dalje in kmalu sta zagledala kočo. Ni bila več kakor sto metrov oddaljena, ko sta jo opazila med drevjem. Tokrat ni bila prazna in zapuščena. Tanek trak dima se je vlekel iz dimnika. Drugega življenjskega znaka ništa videla. Pol minute je strmel Filip v dim. Tukaj je njuno zadnje upanje. V tej koči se bo odločilo, ali si bosta rešila življenje.

Nežno je potegnil Filip Celijo med drevje nazaj, da je ne bi mogli videti iz koč, potem pa je slekel svoj površnik in ga vrgel v sneg. To je bila priprava za borbo. O tem so govorili tudi Filipov obraz, njegov pogled in napenjanje njegovih mišic.

Ko se je obrnil k tovarišici, je ta obledela, da je bila bela kakor sneg ob njenih nogah. »Čas je,« je zašepetal Filip. »Ti, ti ostaneš tu!«

Razumela je. Njene roke so se stegnile proti njemu, ko se je pripravljala na odhod. Premagala se je in ni zahtela. Hotela je zakrižati, ga zadržati ali iti z njim, a vendar je ubogala. Njeno srce je tolklo, kakor bi hotelo počiti, toda stala je mirno in ga je pustila, da je šel, zakaj vedela je, da je to potrebno.

Ko je bil proč, je tiho zavzdihnila njegovo ime. Bila je molitev, zakaj Celija je slutila, kaj se bo dogajalo v koči.

OSEMNAJSTO POGAVJE

Celija pride na pomoč

Filip se je bližal koči od strani, katere stena je bila brez okna. Ko se je bil z Bramom

peljal mimo, je bil opazil, kje je bilo okno, in k oknu se je zdaj hitro, toda previdno plazil. Kmalu je ugotovil, da sta bili oknici iz tankih jeklovih debel zaprti. Pritisnil je svoje uho tesno na okno in slišal, da je nekdo v notranjosti koč korakal sem in tja.

Za trenutek se je Filip ozrl nazaj. Celija je še stala na istem mestu, kjer jo je bil zapustil. Čutil je, kako jo je bilo strah. Zdaj je naglo stopil k vratom. V njem se je porodila močna želja, da bi vse to že bilo za njim. Morša pa je tujec njegov prijatelj. Toda kako naj se o tem prepriča? Filip je sklenil, da se ne bo izpostavljal nobeni nevarni negotovosti. Zaupanje ob nepravem času mu lahko postane usodno. Šele ko bo imel puško v rokah, bo pripravljen za pojasnila in pogajanja. V položaju, ko mu sovržni Eskimi sledijo tesno za petami...

Filipov duh ni končal te zadnje misli. Zapazil je vrata. Ker so se na znotraj odpirala, najprej ni mogel dohnati, ali so bila odprta ali zaprta. Toda na podbojih sta slonela par dolgih krpelj in snop kopij.

Tesnobno razočaranje se je polastilo Filipa, ko je zapazil njemu predobro znane harpune. Orjaškega Eskima in ne belčeva je bila sled, za katero sta šla, in njun pospešeni tek ju je bil privedel na tavnost v naročje sovržnikov. V tem trenutku, ki je uničil vse njegove upe, ni imel Filip nobene druge razlage za dejstvo, da je videl ob hišici kopja. Toda že je pridržal sapo in, potegnil zrak vase kakor pes, ki je zavohal nekaj posebnega. Vrata koč so bila odprta in iz koč je prihajal dražljivi vonj tobaka in kave. Eskim je lahko imel tobak in celo čaj, toda kave nikdar!

Tiho in naglo je zdrsnil Filip izza ogla koč k odprtim vratom. Za nekaj sekund je zaprl od snežne bleščave izmučene oči, da bi v temnejši koži razločneje videl, potem pa je že stal na pragu.

Bila je majhna kočica, najbrž ne večja od desetih kvadratnih čevljev. Nasproti vratom je bilo ognjišče, katerega dimnik je segal čez streho. Najprej je videl Filip samo meglené obrise. Po enem, dveh trenutkih je razločil postavo moža, ki se je sklanjala nad ogenj.

Filip je stopil brez šušna čez prag. Lastnik koč se je počasi vzbudil in vzdignil z najljubeznivejšo skrbjo lonec kave z ognjišča. Prvi pogled na njegove široke rame in njegovo visoko postavo je povedal Filipu, da možak ni Eskim. Zdaj se je tujec obrnil. Še zdaj neznanec ni opazil Filipa, kajti stal je prav nasproti vratom, tako da je bleščeča svetloba padala v njegove oči. Bil je belčec. Obraz mu je skoraj izgubljal v gosti bradi in lasih, ki so mu viseli z ramen.

Se trenutek in opazil je vsiljivca. Kakor okamenel je zastrmel vanj.

Filip je vzdignil Celijin revolverček. »Jaz sem Filip Brant, član varnostne čete. Njegovega Veličanstva,« je rekel. »Roke kvišku!«

Filip je upal, da bo senca njegovega telesa zakrivala neznanost revolverja v njegovi roki. Sicer pa je bilo orožje na tako majhno razdaljo učinkovito. In Filip je pričakoval, da bo zagonetni tujec vzdignil roke, kakor hitro si bo malo opomogel od strahu, ki sta mu ga bila morala vlijati Filipov vstop in njegovo povelje. Toda zgodilo se je, kar je Filip najmanj pričakoval.

(Dalje).

nica ima lepo in težko klasje, kakršnega že ni bilo od vojnega leta 1917. Tudi drugi poljski pridelki obetajo lepo. Vreme je ugodno za vinograde. Po goricah, ki niso bile pomladi prizadete od občutnega mraza, se obeta, če ne bo še kake nesreče, prav obilna trgatav. Sadja pa letos ne bo veliko, ker je mraz onemogočil ob cvetju oplemenitev. Zadovoljni pa so čebelarji, ker je čebelna paša obilna.

*** Varujmo se prometnih nesreč.** Avtomobilski klub objavlja: Prometne nesreče so se v naših krajih v zadnjem času nenavadno pomnožile. Pri raziskovanju vzrokov nesreč smo dognali, da je v pretežni večini primerov vzrok nesreče nediscipliniranost rabsnikov javnih cest. Pešci hodijo po sredi ceste, čisto se v zadnjem trenutku premislijo in križajo cesto tik pred motornim vozilom. Ob nedeljah zvečer gredo v trumah kar po sredi ceste. Kolesarji vozijo vstric po dva, trije, čisto celo štirje. Nihče se ne drži roba ceste. Vprežni vozovi vozijo, koder je lepše in nemalokrat kar po levi strani, tako da se jim mora vse izogibati v desno. Motorna vozila so čisto premalo previdna na nepreglednih krajih in mnogi »režejo« ovinke. Naše ceste so v stanju, ki že davno več ne ustreza sodobnemu prometu. Zato od vseh nas zahtevajo ne le običajno previdnost, marveč podvojeno pazljivost, kajti le na ta način se bomo mogli izogibati prometnim nesrečam, ki se kakor kuga širijo med nami. Ne smemo biti slepi in pripisati vse nezgode naključju. Naključja so zelo redka, a pretežni del nesreč je posledica nediscipliniranosti in nepravidnosti rabsnikov javnih cest. Zato pozivamo vso javnost, da se najstrože drži prometnih predpisov, ker bomo le tako kos rastočemu prometu na naših cestah, ne da bi pri tem zaradi nepaznje žrtvovali vedno več dragocenih življenj.

*** Sledi za novimi petrolejskimi izvori v Medmurju.** Medmurska petrolejska družba je povečala delniško glavnico in bo začela z vrtanjem v zemljo iskati nove izvore nafte v okolici medmurske Selnice in Pekenice. Pogum za taka nova vrtanja so očitno dali veliki uspehi, ki so jih bili deležni pri vrtanju za petrolejem na madžarski strani. V začetku letošnjega leta so namreč Madžari blizu naše meje južnozpadno od Lendave v Lispi odkrili v globini 1900 metrov močan izvor nafte. Pri drugem vrtanju so našli na enako močne izvore tudi v globini 1700 metrov. Zdaj dajeta oba izvora v Lispi dnevno 10 vagonov nafte. Razumljivo je, da je spričo

uspehov na madžarski strani zelo verjetno da bodo tudi vrtanja v Medžimurju dala enake ugodne uspehe.

*** Pohorje dobi dve orožniški postaji.** Včasih je bilo na Pohorju varno, zdaj pa se pogosto zgodijo zločini. Zaradi tega se je že večkrat izrazila želja, da bi se usatnovila nekaj orožniških postaj na Pohorju samem. Orožniško poveljstvo je te želje upoštevalo in osnovali sta se dve taki novi stalni orožniški postaji. Ena bo na južnem Pohorju pri Sv. Martinu, druga pa na severni strani pri Sv. Bolfenku.

*** Odsluženje kadrovskega roka naših državljanov, ki živijo v Nemčiji.** Vsi, ki so šli v Nemčijo, preden je bila k Nemčiji priključena Avstrija, morajo zahtevati svoji vojaški obveznosti po zakonitih odredbah, za države, ki niso v naši neposredni sosesčini. Tisti pa, ki odidejo zdaj v Nemčijo morajo odslužiti svoj kadrovski rok po zakonitih odredbah do ločenih za države, ki so v naši neposredni sosesčini.

*** Oddaja nove pšenice v Italiji.** Te dni so bile izdane podrobne odredbe za prisilno oddajo letošnje pšenice. Po javnih skladiščih se bodo tokrat že tretjič nakopičile razpoložljive množine pšenice, ki jo država odkupuje neposredno od pridelovalcev. V vsaki pokrajini je bilo urejenih po vse skladišč, ki prevzemajo pšenico in jo kmetom izplačujejo po cenah, ki jih vlada določi pred vsako žetvijo. V Julijski krajini bo pridelek po količini sicer tolik kakor lani, a po kakovosti ga bo prekosil. Vlada je odredila, da bodo letos plačevali pšenico po 135 in po 145 lir za metrski stot po kakovosti. Pšenica bo morala biti prečiščena in suha, sicer bo zavrnjena. Skladišča, kjer bo treba žito oddajati, bodo v istrski pokrajini v Bujah, Kanfanaru, Kopru, Novem gradu, Motovonu, Poreču, Buzetu, Pazinu, Pulju, Rovinju, Umagu, Balu in pri Sv. Ivanu, v goriški pokrajini pa za enkrat v Gorici, Krmini in Romansu. Po odredbah ministrstva za kmetijstvo bodo smeli pridelovalci pridržati poltretji metrski stot pšenice na glavo za domačo porabo in po dva metrska stota na hektar za seme.

*** Po 24 letih iz Rusije.** V Maribor je prišel 47 letni kmet Nikola Duršum iz okolice Sarajeva, ki je bil 24 let v Rusiji. Duršum je svojčas služil pri prvem bosanskem polku in je bil avgusta leta 1914 ujet v Karpatih. Živel je ves čas v Sibiriji, kjer se je tudi poročil. V Jugoslavijo je prišel z ženo in hčerko. Mariborska obmejna policija je Duršuma

z družino, ki je bil brez sredstev, odpravila v domovinsko občino Rišnice pri Sarajevu.

*** Novo uvedeni tržni dnevi v Litiji.** Ustrezajoč zahtevam in željam kupujočega občinstva je občina Litija uvedla vsakotredenski tržni dan, ki se vrši vsako soboto dopoldne pred cerkvijo na Glavnem trgu. Okoličani se zato naprošajo, da prinašajo ta dan svoje pridelke, v glavnem sadije vseh vrst, krumpir, fižol in drugo povrtnino, perutnino, jajca, mlečne izdelke in drugo na trg. Ker je potreba po sadju in razni povrtnini v Litiji velika, bodo okoličani svoje pridelke lahko in dobro spravljali v denar.

*** Zaslužek goriških delavcev v Abesiniji** je znašal pretekli mesec skupno 79.973 lir. Skupno so doslej ti delavci poslali domov od svojih prihrankov 4.511.363 lir. Več na teh dela na cestah in pri drugih javnih gradbah. Delo je zelo težko glede na podnebne razmere. Malokdo ostane še v Afriki potem, ko mu je iztekla pogodba.

*** Sokolske kroje,** popolnoma izdelane kakor tudi samo sukno in posamezne predmete nudi po ugodni ceni Stermecki — Celje.

*** Mladeniči rekruti,** ki ste potrjeni, pa imate skrajšan rok službe, želite čimprej vstopiti v kader ali odložiti službo v kadru, informirajte se in uredite svoje zadeve pravočasno! Ako je rok zamujen, se ne da več pomagati. Tudi vsa ostala vojaška pojasnila daje za malenkostno plačilo koncesionirana pisarna Per Franc, kapetan v p., Ljubljana, Maistrova ulica 14. Za odgovor priložite kolek ali znakom za 6 din.

*** Sprejem v podčastniške šole.** Inženjska in artilerijska podčastniška šola (starost od 18 do 21 let); Strokovna mornariška in pomorska vazduhoplovna (od 18 do 20 let); Strojna mornariška (od 15½ do 18½ leta starosti). Vsa tozadevna pojasnila dobite ustmeno ali pismeno: Koncesionirana pisarna Per Franc, kapetan v p., Ljubljana, Maistrova ulica 14. Za pismen odgovor je priložiti kolek za 6 din.

*** Med česanjem je 16 letno deklico ubila strela.** Posestnica Žunkovičeva v Prepolju blizu Št. Janža na Dravskem polju ima sredi vasi prijazno hišico. Predzadnje nedeljo zjutraj je mati stala pred hišo, 16 letna hčerka Matilda pa se je v pritlični sobi preoblačila za k maši. V sobi je bil tudi 8-letni sorodnik Stanko. Zdajci je močno zagrmelo. V slutnji da je nekje v bližini udarila strela, se je mati začela ozirati, kje se bo pokazal ogenj. Med tem pa je iz hiše pritekel mali Stanko

je, toda med blazno naglo vožnjo je na tihem molil oče naš.

Janez se je vzpel kvišku. Ker nista mogla na vrhu dva sedeti, je moralo dekletu ostati Janežu v naročju. No, breme ni bilo preveč težko. V tej obnošeni obleki se je skrivalo kaj drobnog telesca.

Še zmerom se je dekletu oklepalo njegovega vrata. Zapiralo je oči, kakor bi bilo od strahu izgubilo vse čute. Volnena ruta ji je zlezla nazaj. Črni lasje so zakrivali njen obraz in se kodrali v vetru. Tako bled, droben je bil ta obraz. Čim dalje je Peter opazoval obraz, ki ga je že ovijal padajoči mrak s svojimi tenčicami, tem bolj so stremele njegove oči. Kajti to, da je Kajžaričina Lizika tako čudovito lepa, mu je bilo doslej tuje. Prvič Kajžarjevi še niso bili dolgo na vasi. In drugič: da bi bil kdaj pogledal Kajžaričino Liziko, to bi bilo doslej poslednje, kar bi bil Gozdnikov Peter storil. In dekletu sploh od časa, ko se je bil vrnil od vojakov, skoraj nikoli ni videl, srečal pa jo je samo nekajkrat v cerkvi in prejšnji dan jo je od daleč videl na gozdni poti.

Z nasmeškom je opazoval Janez, ko so sani drvele dalje, blede obraze, in se menda sploh ni zavedal, da je nekoliko tesneje stisnil roke okoli dekletovega pasu. »Najlepša?« No, Peter je tu nekoliko pretiraval. Toda če bi bil lepo rekel »ljubka stvarca«, mu Janez ne bi bil mogel prav nič oporekati. Kako ljubeč nosek je imela! In lica ozka, a vendar lepo obla. Skozi črne, goste trepalnice so ji gledale oči kakor dva plamenčka. Poleg tega pa še majhna, rdeča usta, ki so bila zdaj kakor usta objokanega otroka. Smehajoči se obraz mladega Gozdnika je postal zdaj iz-

VAŠKI APOSTOL

POL GANGLOV

PRIREDIL B. R.

Čprav se je ob pravem času sklonil, vendar se je s tilnikom zadel ob nizko vejo, ki je segala čez cesto in sneg, ki se je vsul z nje, bi ga bil skoraj zagrebel. Toda to mu je prineslo le še novo veselje do vožnje: Otrsel je sneg s sebe. V naslednjem trenutku, ko so sani srečno prevozile »nov »Ježuš, Marijale«

Nekaj sto metrov dalje, sredi najstrmejšega dela ceste, ki je tam ležala v nekakšnem koritu s skoraj navpičnimi robovi, je stalo bomo oblečeno dekletu in hčerka glavi butaro dračja.

»Lizika! Lizika!« je zaklical Peter kakor blazen. V obupu se je z vso silo z vsem čez prasketajočo butaro dračja, se je Janez pognal z iztegnjenimi rokami naprejšin pograbiti dekletu, ki se je lovilo ob robu kotanje, še preden jo je mogla grmada lesa zagrabiti. uprl v tla, da bi sani čim bolj zavrl. Komaj da bi pobegnila pred drvečimi sanmi. Teda so bili sani že čisto blizu. Kopica, ki je segala skoraj do roba kotanje, bi jo bila moovinec, pa je kriknil z glasom, ki ga je dušil strah:

»Ljubi bog!« je zavrisnil Peter in poskušil z vso svojo močjo zasukati opazno se je hitrost zmanjšala. Čudež je bil, da se kosti Petrovih nog niso zdrobile kakor steklo.

V prvem strahu je obstalo dekletu kakor priokvano. Potem pa je storila to, kar ji je za-

klical s trpavim glasom od daleč Janez. Vrgla je svojo butaro na sredo poti in skušala splezati ob robu ledenega korita navzgor, sani v drugo smer. Toda okovi so drveli po izvoženi, gladki poti in sani niso morale več ubogati. Ze se je pripravil Peter, da se bo sam vrgel pred sani in jih zadržal s svojo težo, čeprav bi to pomenilo tudi zanj zanesljivo smrt. Tedaj pa je začutil za svojim hrbtom Janezova kolena in je slišal mladega Gozdnika, kako je zakričal:

»Drži se, Peter! Uprl se proti meni, kolikor se moreš!«

To je Peter tudi storil, ne da bi se bil pomisljal. Kar Janez ukaže, to je treba storiti. In tako so tičala med kopjico leša in Petrovim hrbtom Janezova kolena, zagodena kakor vijak v mehkem lesu. In ko so sani skočile Da Janez ni zamudil pravega trenutka, je moral trdo zagrabiti z rokami — dekletu je pod njegovim prijemom zastokalo, — toda med tem jo je bil že potegnil na sani in jo vse drgetajočo pritisnil k sebi.

Sani so se po poskoku nekaj trenutkov lovine in drobci dračja so padali na vse strani.

Zdaj se je Janez spet lahko v miru zasmeljal.

»No, dobro je šlo, Peter. Zdaj pa lahko spet poženeš!«

»Hvala bogu!« je zastokal Peter. Ubogal ga

in zaklical: »Tilika je padla«. Prihitele so mati, sestra in sosedje ter začele nezavestno Matildo buditi z umetnim dihanjem v življenje. A bilo je vse zaman. Poslali so tudi takoj v Ptuj po zdravnika, ki pa je mogel ugotoviti le smrt. Nesrečno deklico je strela udarila v sence in ji ožgala levo stran života, tako da je bila takoj mrtva. Stanko je pripovedoval, da se je Tilika baš česala pri oknu poleg šivalnega stroja, ko se je močno posvetilo, njega nekaj odrinilo, Tilika pa se je brez glasu zgrudila.

* **Samomor zagrebškega visokošolca v Ljubljani.** Nedavno se je v Ljubljani vrgel pod tovorni avto, zagrebški visokošolec Radonić in je za ranami umrl. Po listku, ki ga je Radonić tik pred svojo smrtjo vsilil v roke neki ženski na ulici, se je zvedelo, da je imel pokojnik znanca v Celju, namreč tri brate Burgerje. Ker je časopisje prineslo ta imena, sta se dva brata Burgerja zglasila na zagrebški policiji in povedala, da je bil Radonić dan pred svojo smrtjo pri njih v Celju in ni vedel povedati, zakaj je prišel. Že takrat so opazili na njem znake duševnega razkroja. Burgerjevi so se z njim poznali iz študentovskih let v Zagrebu. Ko se je vrnil Radonić iz Celja v Ljubljano, si je končal življenje. Kakor vse kaže, so Radonića strli veliki napori pri učenju.

* **Suša v Beli krajini.** Iz Suhorja v Beli krajini pišejo: Zadnji pomembnejši dež smo imeli 22. maja. Vsi vodnjaki so prazni. Prav tako mlake. Zdaj se moramo voziti s sodi po vodo proti Metliki. Pri nas je nujno potreben vodovod.

* **Granata ga je ubila.** Iz Gorice pišejo, da se je v okolici spet pripetila huda nesreča. 13letni Karmel Mlekuš je skušal odpreti malo granato, ki jo je našel, a se mu je v rokah razpočila in ga ubila. Iz Žage pri Bovcu poročajo o podobni nesreči, ki se je pripetila 8 in 12 let starima bratoma Francu in Jožefu Zgarovima. Razpočila se je granata, ki je Jožefa hudo ranila, tako da so ga morali prepeljati v bolnišnico.

* **Huda toča je pobila v nedeljo zvečer dolnji del župnije Sv. Križa ob Krki.** Prizadete so vinske gorve Gadova pač, Brezovice, Trebelnik, Završe, Belinje in Piroški vrh, kjer je uničeno grozdje do 90%. Nesreča je tem hujša, ker so bili prav ti kraji tudi že lani prizadeti od toče. Pomoč za prehrano bo nujno potrebna. Prosimo oblastva, naj pomagajo hudo prizadetemu prebivalstvu.

nenada strašno resen. V srce mu je prilezlo nekaj kakor globoko sočutje z revščino, ki se je prav razločno brala okoli teh drobnih, rdečih ust, vzlic vsej upornosti in zagrenjenosti. In tako ga je prevzelo, da jo je moral še tesneje stisniti k sebi. Tedaj je začutil njena mlada prsa ob svojih in njeno drobno srce, ki pa je tako močno utripalo. Tesno mu je postalo, sam ni vedel, kako in zakaj. In čudno, da se je takoj spomnil svoje Julke.

»No če bi me ona videla,« si je mislil, »to bi bilo nekaj lepega!«

Sani so pribrele že skoraj v dolino in so začele počasi zmanjševati svojo hitrost. Tedaj je lahko Peter pogledal za dekletom, ki ga je imel Janez v varstvu. »Lizika!« je zaklical. »Kaj, Janez pa zna? Rešil te je!«

Dekle pa se ni zganilo.

Janez jo je poskusil prebuditi. Stresel jo je in ji dejal:

»No, Lizika!« Dih ji je zastal in počasi je odprla oči. Bile so globoke, temne, kakor pozne češnje, in iskrile so se. Iz njih je gledal strah, tisti strah, ki ga je morala občutiti, ko je videla, kako drve sani proti njej. In vendar se je potem rahlo nasmehnila.

Janez jo je spet stresel. Njegova nejevolja je menda izgubila, ko ji je rekel:

»Lizika, zdrami se vendar. Saj vidiš, da se ti ni nič zgodilo!«

Tedaj so obstale sani na odprti ravnini, blizu vasi. Prve hiše so se v daljavi že videle. Luči so se iskrile skozi okna.

Peter, ki je nekoliko šepal, je stopil izmed ročic, in postavil dekle v sneg. Prijel jo je, kakor bi se bil dotaknil nečesa neizmerno dragocenega. Rekel ni niti besede. Samo rahlo jo je pobožal po laseh.

* **Smrten padec s skednja.** V Radizelu je viničar Franc Vodišek tlačil na gospodarskem poslopju pod streho slamo. Pri tem mu je spodrsnilo, da je padel na trda tla skednja na glavo in si zlomil tilnik. V petih minutah je izdihnil. Pokojnik je štel 67 let. Uslužben je bil pri posestnici Mariji Kirbiševi.

Plačajte naročnino!

Pred enim mesecem smo listu priložili položnice za plačilo naročnine, kdor je še nima poravnane. V listu smo jih prosili, naj nakažejo naročnino zdaj ob nastopu poletja, ker ima uprava z listom velike stroške, ki jih mora tudi pravočasno poravnati.

Od tedaj prihajajo plačila dan za dan, toda še vedno je mnogo naročnikov, ki plačilo odlašajo. Opozarjamo vse te, da je skrajni čas, ker je minilo že pol leta, da izpolnijo svojo dolžnost in pošljejo »Domovini« naročnino, ki je malenkostna in kateri znesek pri dobri volji lahko odšteje vsak naročnik. Položnice so bile priložene vsem naročnikom brez izjeme. Kdor je zdaj ne potrebuje, ker je naročnino že prej plačal, naj jo shrani za prihodnjico, ko mu naročnina poteče.

UPRAVA »DOMOVINE«.

* **Otroci so po nesreči zažgali.** Posestnik Ivan Poročnik iz Remšnika je šel po opravkih v Avstrijo, doma pa je ostala žena z otroki. Ko je žena šla na polje, je naročila otrokom, naj pazijo na ogenj v štedilniku in naj dolagajo drva, da se bo kosilo skuhalo. Otroci pa so naložili na ogenj predolga drva, da se vratca štedilnika niso dala zapreti, potem pa so šli iz hiše k igri. Drva, ki so štrlela iz štedilnika, so gorela in so ogorki padali na tla na druga drva. Tako je nastal požar, ki je Poročniku uničil hišo in gospodarsko poslopje.

* **Zaradi upnikov v smrt.** V Stopnem pri Makolah so našli v hlevu mrtvega 70 letnega preužitkarja Andreja Unuka. Preiskava je dognala, da se je starček zastrupil. V smrt je šel baje zaradi tega, ker je imel precej dolgog in so ga upniki stalno terjali.

* **Požar v Leskovcu.** Nedavno zvečer je požar uničil gospodarsko poslopje dr. Ferdinanda Trenza v Leskovcu pri Krškem. Poslopje je bilo lani delno preurejeno, delno na novo zgrajeno in krito z opeko. Zdaj je

uničeno vse razen notranjosti konjskega hleva, ker je strop obokan. Zgorelo je tudi 8000 kg krme za živino s slamoreznicco. Zavarovalnina znaša komaj polovico precenjene škode. Vse okoliščine pričajo, da je bil ogenj podtaknjen.

* **Okostje v gramozni jami v Betnavi.** V betnavski gramozni jami na Tezmem so delavci pri odkopavanju gramozna naleteli na človeško okostje. Okostnjak je popolnoma ohranjen in je ležal, kakor je soditi, v zemlji okoli 20 let. Verjetno je, da gre za ostanke skrivnostnega zločina iz vojne ali prekratne dobe.

* **Koliko škode so povzročili lani požari.** Sestavljeni so uradni podatki vseh požarov v naši državi v lanskem letu. Vsa po požarih povzročena škoda je znašala 55.232.807 din. Všteta pa ni škoda, ki so jo povzročili požari v Beogradu in onih krajih, kjer ni gasilnih društev. Ta škoda je znašala okrog 25 milijonov din, tako, da je znašala vsa lani od požarov povzročena škoda v naši državi nad 80 milijonov dinarjev. Vsak dan so torej požari uničili za okrog 220.000 din nepremičnin ali za 10.000 din vsako uro.

* **Iz Ljubljance so potegnili truplo.** Te dni so potegnili iz Ljubljance oblečenega utopljenca, v katerem so spoznali 50-letnega trgovskega sodravnika Andreja Ivančiča, uslužbenega pri tvrdki Feliks Urbanc na Sv. Petra cesti. Pokojnik je bil oženjen in zapuščal ženo z dvema otročkoma. Ne ve se, ali gre za samomor ali za nesrečo.

* **Žensko truplo v vodnjaku.** V Kanalu so potegnili iz nekega vodnjaka truplo mlade ženske. Orožniki so dognali, da je bila to 24 letna Felicita Pregljeva, ki je pri zajemanju vode po nesreči padla v vodnjak in utonila.

* **V kozolec je treščilo.** Nedavno ponoči je divjalo nad kamniškim okrajem silno neurje, med katerim je treščilo v kozolec posestnika Černivca v Topolah pri Mengšu. Kozolec napolnjen s pšenico, je pogorel skoraj do tal. Škoda je le delno poravnana z zavarovalnino.

* **Smrt pod ruševinami hiše.** Te dni je stavenik Grein iz Slovenjgradca prenavljal staro poslopje mehanika Vebra v Gosposki ulici v Celju. Zidarji lo bili podrli razen temeljnih zidov skoro vse stene, pred kratkim pa so iz previdnosti porušili tudi ostrešje. Te dni so trije zidarji podirali dimnik. Med njimi je bil tudi delavec Ribeželj Ivan iz Lokrovca, ki je slonel na tramu. Naenkrat je počil požar-

Janez je tedaj skočil s sani in prešerno dejal:

»No, saj se je k sreči vse dobro izteklo!«

Nekaj časa je Lizika stala kakor prikovana. Potem je stopila k Janezu. »Hvala!« mu je rekla z negotovim glasom in mu podala roko, — drobno ročico, ki pa je bila od dela vsa hrapava. In nekoliko je drhtela.

Janez je prišel v zadrego in molče ji je gledal v obraz, ki se mu je zdel v soju noči bel kakor sneg. Samo njene črne oči so se iskrile.

Ko je izvila roko iz njegove, se je obrnila še k Petru.

»Lahko noč, Peter!«

»Lahko noč, otrok! Pa mater pozdravi! Saj jo boš?«

Tedaj si je Lizika privezala oglavno ruto in počasi odšla po poti.

Janez je gledal za njo. Potem pa je dejal:

»Tako, Peter, zdaj pa glejva, da bova čimprej doma!«

Skozi sneg je Peter pribredel spet do sani in do Janeza. Položil mu je težko roko na ramo in mu rekel:

»Hvala, prijatelj! Danes si pa pomagal, kakor mora pravi kristjan!«

»Poidi no!« Janez je postal kar slabe volje. »Če bi bil ti zgoraj, bi jo bil pa ti pograbil!«

»Nikari se ne izmikaj, Janez! Vem, kaj si storil in hvaležen sem ti. Če bi se bilo otroku kaj zgodilo, svoj živ dan ne bi bil več vesel. Veš, Lizika...«

»Lizika... Zakaj pa ji praviš zmerom tako? Saj ji je vendar Liza ime.«

»Mati ji pravi tako, in imena, ki pridejo iz ljubezni, so zmerom najlepša.« Peter si je

snel klobuk in si obrisal pot s čela. »Zdajle sem pa spet videl, da človeška moč ni prav nič vredna. Sani lete, če se upiramo, ali pa ne. Samo pametna misel nekaj zaleže. Če je ti ne bi bil imel, bi bilo po dekletu. Vidiš, jaz ne vem, kaj bi bil na tvojem meštu storil. Res ne vem. Meni prave misli pogosto zmanjka.« Zastokal je. Potem je stopil spet med ročici in začel vleči sani.

Prišla sta do Gozdnikove hiše. Bilo je veliko poslopje v dve nadstropji. Iz hleva se je slišalo mukanje živine. Precej oken v hiši je bilo razsvetljenih.

Sani so bile že na dvorišču, ko se je Janez iznenada nečesa spomnil.

»Ti, tole bi bilo dobro napraviti. Škoda, da ti nisem že prej rekel. Dekle je zaradi naju izgubilo svoje dračje. Kaj ko bi ji dala tale sveženj drv? Ali bi jih peljal do njenega doma?«

Hitro, kakor bi se bil hotel ogniti vsakemu ugovoru, je stopil v hišo.

Med vrati ga je srečal stari Gozdnik. Imel je zavahane rokave, čeprav je bilo zunaj zelo hladno. Bil je že ves osivel in nekoliko sključen, toda vsakdo bi bil že na prvi pogled spoznal, da mora biti Janezov oče. Takšenle, kakor je zdaj on, bo Janez čez trideset let.

»Dober večer, sin.«

»Dober večer. In da ti takoj povem, — seženj drv sem podaril.«

»Takooo?«

»Ubogim ljudem, ki ga potrebujejo.«

»Prav, saj si pameten fant in ne boš delal neumnosti.«

Stopila sta v hišo.

Zunaj pri saneh pa je stal še zmerom Peter in solze so mu silile v oči. Za solze pri

ni zid sosedne hiše, ki ni bil zavarovan, in se zrušil čez tramovje. Ribežljev tovariš, ki je opazil, da se je podiral požarni zid, je zaklical Ribežlju, ki se pa ni mogel več umakniti ker ga je že zadel zid. Ribeželj je bil takoj mrtev.

* **Smrtna nesreča.** Zidar Franc Fridrih, zaposlen pri podjetju Josipa Bauma v Št. Ilju pri Mariboru, se je po delu zvečer pripeljal s kolesom z Baumanovega dvorišča na cesto. V istem trenutku pa je privozil mimo pravilno po desni strani z avtomobilom neki mariborski trgovec. Avtomobilist se je kolesarju umaknil na levo. Isto pa je storil tudi kolesar. Zaradi tega se je Fridrih zaletel z glavno naravnost v avto in padel s kolesa s prebito lobanjo. Obležal je na mestu mrtev.

* **Strela je zažgala kozolec.** Pred dnevi je prihrumela nad Skocijan pri Turjaku silna nevihta, med katero je udarila strela v kozolec Ivane Severjeve v Malih Lipljenah. Kozolec pol sena in žita, je zgorel. Plamen je objel tudi pod Jožeta Severja. Skocijanskim gasilcem se je po neumornem trudu posrečilo ogenj omejiti in obvarovali vas.

* **Plenilci zidanic pod ključem.** Pred dnevi se je semiškim orožnikom posrečilo razkriti in poloviti vrsto ljubiteljev tujega blaga. So to že večkrat kaznovani Martin Lukežič, Alojz Smrekar, Franc Volk in Jakša, katerih vodji sta bila Alojz Stefan in njegova žena. Poleg navedenih je bilo aretiranih več bogatih posestnikov, ki so bili njihovi stalni odjemalci in zavetniki. Dospel jim je dokazanih okrog 20 vlovov. Blago so razpečavali do Novega mesta, Toplic in Črnomlja. Ves Semič si bo pošteno oddahnil, če bodo nepridipravi občutno kaznovani in čim dalje časa ostali za zapahi.

* **Petorica nevarnih vlomilcev obsojena.** Pred malim kazenskim senatom v Ljubljani se je zagovarjala petčlanska družba nevarnih vlomilcev. Bili so to rudar France Cilenšek iz Št. Jurija ob Taboru, pekovski pomočnik Jernej Arnolj iz Poljan, delavec Mirko Prebeg iz Oštarij pri Ogulinu, krojaški pomočnik Pavel Premk iz Lukovice in trgovski pomočnik Jožef Viršek iz Kranja. Vsi so bili brez posla in so romali iz kraja v kraj, prosili in kradli, kjer se jim je nudila prilika. Cilenšek, Arnolj in Prebeg so vlomili v noči na 16. marca v Dolini pri Idi Primožičevi, 24. marca pa še v Zgornjem Bitnju pri Albin Omančevi, Arnolj, Premk in Viršek pa 31. marca v Gorenji Savi najprej pri Mariji Hrašnikovi, nato na še pri Petru Vilfanu.

njem ni bilo treba dosti truda. Kaj radi se mu uhajale in časih še za manjše reči kakor za seženj drv. Ko je videl, da je Janez izginil v veži, je rekel ves srečen: »Tole je pa res krščanski človek; Če bi bili vsi takšni, kakor je on! Potem bi lahko župnik kmalu opustil pridige!«

Hotel je sani takoj obrniti, toda že prvi korak ga je spomnil na šepajočo nogo.

Cez skedenj je šel do svoje sobice in prižgal svečo. Njegova sobica se je kar napolnila, če je stal v njej, tako majhna je bila. Med skrinjo in posteljo se je komaj obrnil. Sten se je le malo videlo. Povsod so vsejele lepe pisane svete slike, razen njih pa polno drevesnih gob in na njih vse mogoče igrače. Drobne lutke in lesene živali, lesene kokoške s pernatimi repi, majhne cerkve in kapele, planšarski stanovi z lesketajočimi se kosci stekla namestu oken. In ko je Peter odprl skrinjo, se je tudi tu pokazal poln predal takšne igrarije.

Nekaj časa je stal Peter pri skrinji in otipaval pisane igrače. Zdelo se je, kakor bi bil zatopljen v molitev, tako pobožen obraz je imel. Potem je vzel iz skrinje kos platna in majhno steklenico. Lotil se je svoje noge.

Ko je potegnil škorenj z nje, je zaropotalo na tleh. Potem je namazal otekli gleženj z edinim zdravilom, ki ga je poznal. Z jazbečvo mastjo. Ta olajša vsako bolečino in ozdravi vsako rano, kakor pravi kmet. Toda vsaka druga mast pomaga prav toliko, pravi zdravnik.

Ko je Peter vstal in preizkusil bolno nogo, si je prepričan rekel:

»No, zdaj pa spet gre. Samo prvo bolečino je treba premagati, pa je dobro.«

Kmetska posojilnica

Ljubljanske okolice, reg. zadr. z neom. zav. v Ljubljani, Tyrševa c. 18.

Nove vloge

vsak čas razpoložljive obrestuje po 4%
vloge proti odpovedi po 5%

Za vse vloge nudi popolno varnost.

Otvorja tekoče račune in izvršuje vse denarne posle.

Prve dni aprila pa so v Strahinju obiskali še stanovanje Lovra Ferjanca. Vsakokrat so odnesli s seboj velikanski plen. Vseh pet obtožencev je očitano jim krivdo priznalo. Cilenšek je bil obsojen na eno leto in tri mesece strogega zapor, Arnolj na dve leti in pol robije, Prebeg na dve leti robije, Premk na sedem mesecev strogega zapor in Viršek na eno leto strogega zapor.

* **Ciganska tolpa prijeta.** Marljivim orožnikom v Domžalah se je pod vodstvom komandirja g. Skoka posrečilo poloviti cigansko tolpo, ki je bila huda pokora za tamkajšnje okolice. Prijeli so cigane Vinkoviča Franca, pristojnega v bivšo Avstrijo, Huderoviča Zlatka, rojenega v Štepanji vasi, Breščaka Otona, rojenega v Milanu, Raka Maksimilijana, pristojnega k Sv. Križu pri Laškem, njegovo ženo Ido Rak-Reichertovo, rojeno v Dornavi pri Ptuj, in Franco Breščakovo, rojeno v Jaršah. Orožništvo je zalotilo v gozdu pri Česniku pri Dobu in jih obkolilo. Huderovič Zlatko je orožnike opazil in pobegnil, pa so ga potem ujeli. Pri osebni preiskavi so orožniki našli pri ciganih vsakovrstno perilo in obleke, kar vse so bili pokradli. Vinkovič ima na desni strani lica brazgotino. Drugi cigani so rekli, da je on morilec cigana, ki je bil umorjen jeseni leta 1936 in so ga našli v Ljubljani v Štepanji vasi. Zelo verjetno je, da imena nekaterih članov ciganske družine niso prava in da se za tujimi imeni skrivajo tatovi. Orožništvo je

izvedelo, da so cigani imeli najbrž tudi lovške in vojaške puške, ker so ljudje ponoči v tamkajšnji okolici slišali streljanje. Orožništvo pa pri njih razen revolverja ni našlo orožja. Najbrž imajo orožje skrito kje v gozdu. Zvečer je orožništvo spravilo cigane v Ljubljano.

* **Kje so kradli cigani.** Nedavno so imeli pri Rusovih v Zg. Pirničah tatinski obisk v času, ko so bili zunaj na polju. Nekdo je v pritličnem oknu izrezal šipo in od znotraj odprl okno. Tat je zlezal v sobo in odnesel iz spalnice tri moške obleke, tri klobuke, par moških čevljev, razno perilo, srebrno uro z verižico in nekaj drugih malenkosti. Ko se je vrnila družina zvečer domov, so povedali sosedje, da so se klatili po vasi cigani. Po aretaciji ciganov v Dobu, se je zglasil na policiji tudi oškodovani posestnik France Rus iz Zg. Pirnič, ki je med zaplenjenim blagom spoznal svojo obleko in perilo domačih žensk. Manjkala je samo srebrna ura, ki so jo cigani najbrž že prodali. Na kriminalnem oddelku ljubljanske policije se je zglasila tudi Zabajkova Franciška iz Pirnič, ki so jo prav tako cigani okradli. Med zaplenjenim blagom je našla perilo svojih otrok. Manjkalo pa je nekaj drugih predmetov, ki so ji bili ukradeni.

* **Vrata z žico zavezal in hišo zažgal.** Sirov zločinski požig je bil izvršen nedavno noč v Ruperčah pri Mariboru. Ob treh zjutraj sta začela goriti gospodarsko poslopje in hiša

Kakor v božjo milost, tako je verjel v jazbečvo mast. In takšna vera dela čudeže.

III.

Mrak je bil siv in že so se kazale prve zvezde na obzorju. Droben soj je gledal skozi okna koč, kjer je stanovala Lizika s svojo materjo. Okenca niso imela zastorov, tako da je lahko vsakdo videl, kaj se godi v kolibi. Seveda pa so hudobni jeziki šepetali: »Lahko imata orprta okna, ko pa napravi Kajžaričina čarovnija tako, da nihče nič ne vidi.«

Kdo je prvi prinesel med ljudi neumnost, da je Kajžarica čarovnica? Tega ni nihče več vedel. Skoraj vsi pa so tako govorili. Nekateri so samo govorili, drugi pa so tudi verjeli. Zakaj? Spet ni nihče vedel odgovora. Kaj takega se ne da dokazati. Toda čuti se, kakor čutimo v peči toploto, čeprav ne vidimo goreče grmade.

Bila je tujka in že zaradi tega ji ljudje niso prav zaupali. Preteklo pomlad je prišla s svojim dekletom v vas od nekdaj daleč in je vzela za tri sto dinarjev na leto prazno koč, ki je bila občinska last. Bila je na levo nogo hroma in je šepala na desno stran. Zato so pravili ljudje: to je hudičev korak. Bila je sama vase zaprta in ni klepetala z ljudmi. Edini človek, ki je časih z njim govorila, je bil Peter. Živela je sama v samotni s svojo hčerjo, kakor delajo zmerom ljudje, ki so morali v življenju že marsikaj bridkega izkusiti in ki od življenja ničesar več ne pričakujejo. In takoj so začeli ljudje govoriti: »Ta pa nekaj prikriva. Ta ne more človeku pogledati v oči...«

Nekaj več kakor drugi je vedel o njej Peter. Da je prišla nekje s Štajerskega. Bila je

zena gozdnega čuvaja, ki se mu je leto dni po poroki primerila nesreča na lovu. Ko je skakal čez vejevje, se je spotaknil. Veja mu je udarila v petelina, da se je puška sprožila. Šibe so zadele nesrečnega moža v glavo, da je obležal mrtev. Potem je zapustila dom in odšla v Ljubljano, kjer je delala petnajst let v tovarni igrač. Nekega božičnega večera, ko je morala raznašati igrače odjemalcem, se ji je spodrsnilo na stopnicah, da je padla. Odtelej je imela hromo nogo. Njen zaslužek se je počasi zmanjšal na polovico, njene skrbi pa so se podvojile. Ni se mogla odločiti, da bi bila poslala svoje dekle v tovarno, ali pa da bi jo bila dala kam za služkinjo. To mirno skupno življenje s hčerjo je bilo še edino, kar ji je na svetu ostalo. Toda v Ljubljani, kjer je bilo vse čedalje dražje, ni mogla ostati. Dolgo je premišljala, kam naj bi šla, dokler ni odkrila gorske vasice, kjer je zdaj prebivala. Tu je dobila koč z dvema sobama in s kuhinjo za tri sto dinarjev na leto.

Vsak mesec ji je prinesel poštni sel iz Ljubljane zabojček lesa, ki ga je potrebovala, da je sestavljala cerkvice, kapelice in hišice. Gradivo je morala kupovati od trgovca, ki ji je za majhen denar ob koncu meseca odkupil vse, kar je naredila. Dosti dela je imela s to drobnjo šaro, ki pa ji je vsak mesec bore malo prinesla. Komaj toliko, da Nana s svojo Liziko ni stradala.

Kakor zdaj pod brlečo svetilko, tako je sedela dan za dnem v izbi za veliko mlzo, mazala in lepila. Lizika je opravljala vse drugo delo doma in zunaj. Iz gozda je nosila dražje, ki ga je potrebovala zmerom lačna peč.

(Dalje.)

posestnice Helene Knupleževe v Ruperčah. Ko so se domači prebudili in so hoteli iz goreče hiše na prosto, niso mogli skozi vrata. Oboja vrata na hiši so bila namreč zunaj z žico tako zavezana, da so jih morali vlomiti, da so se rešili. Na pomoč so prihiteli poleg domačinov še gasilci iz Maribora, ki pa zaradi pomanjkanja vode niso mogli stopiti v akcijo. Požar je podtaknil doslej neznan zločinec najbrž iz maščevanja. Zažgal je hlev in hišo naenkrat, vrata na hiši pa je zavezal z žico, da bi tudi ljudje zgoreli v hiši.

* **Vodstvo mariborske Privredne zadruge izpuščeno.** Iz preiskovalnega zapora so bili izpuščeni voditelji Privredne zadruge Rože Josip, Gregorc Jakob in Leskovšek Josip in zastopniki te zadruge v Slavonski Požegi Sigl Egidij, Gumilar Ivan, Kin Jakob in Frank Mirko. Seveda pa teče sodno postopanje proti navedenim še naprej in pridejo vsi pred sodišče.

* **Ponoči jim je zažgal domačijo.** V Trzcu pri Ptujju je imel Vidovič Jožef lepo hišo s prizidanim hlevom. V hiši so stanovali on, žena, dva otroka in zaradi mrtvouda ohromela svakinja. V nedavni noči, ko so vsi že trdno spali, je prebudilo starejšo hčer Ljudmilo močno prasketanje na ostrešju. Vsa v strahu je naglo zbudila starše in brata. Vsi štirje so prijeli gospodinjinjo mrtvoudno sestro i n v zadnjih trenutkih pobegnili iz goreče hiše. Pri tem so dobili vsi manjše opekline, gospodinja Tereza pa je tako močno opečena, da so jo morali prepeljati v ptujsko bolnišnico. Na pomoč je prihitela gasilska četa od Sv. Vida, ki je omejila požar. Škoda je velika in je le delno poravnana z zavarovalnico. Ogenj je bil gotovo podtaknjen.

* **V sami srajci je bežal pred sorodniki.** V noči na nedeljo je v Vodolah od hiše, v kateri stanuje Springer Mihael, prihajal strahovit krik. Neka skupina ljudi je tolkla po vratih in oknih. Zdajci pa je pribežal iz hiše Springer v sami srajci. Zasedovalci so ga dohiteli ter ga s koli pobili na tla. Dobil je take poškodbe, da so ga morali prepeljati v mariborsko bolnišnico. Napadalcii so bili njegovi trije svaki. Vzrok napada je baje borba za dedščino.

* **Prijeta tatova perotnine.** V Venišah pod Leskovcem pri Krškem domuje posestnica Zupančičeva Franciška s sinovoma Alojzom in Vinkom in hčerjo Albino. Nedavno noč je domači sin Alojz, ki je spal na kozolcu, začul iz kokošnjaka ropot. Previdno je splezal s kozolca, poiskal kopačo in se bosonog bližal kokošnjaku. Opazil je dva vlomilca. Prvi je na strehi hlevca stoječ stražil z nabito puško in z zakrinkanim obrazom, drugi pa je pravkar lezel v kokošnjak. Alojz je naglo skočil pred vlomilca. Prvega, ki je nameril nanj s puško, je udaril s kopačo po cevi puške in mu jo izbil. Med tem je drugi vlomil planil iz kokošnjaka in pri tem podrl svojega vlomilskega tovariša raz streho na tla. Alojz je z vso močjo mahal po obeh. V vlomilec planil iz kokošnjaka in pri tem podrl karja iz Veniš, v drugem pa mlinarja Alojza Kodriča iz Topola. Kodrič je naglo zbežal na Plankarja se je pa vrgel Alojz, ga vrgel na tla in pričel klicati na pomoč. Na klice so prihiteli iz hiše njegova mati, teta, sestra in mlajši brat. Med premetavanjem se je puška sprožila, a k sreči izstrelak ni nikogar zadel. Ko je vlomilec spoznal, da mu zdaj tudi orožje ne bo moglo več pomagati in da so ga prepoznali kljub zakrinkanemu obrazu, se je vdal in prošil Zupančičeve, da ga ne prijavijo. Zupančičevi so ga res izpustili, mu vrnili puško in iz bojazni pred maščevanjem hoteli vse zamolčati. Orožniki iz Krškega pa so vlom izsledili in poskrbeli za aretacijo obeh nočnih gostov. Oba sta vlom priznala.

* **Ciganska nadloga.** Nedavno se je potikala po soseski Sv. Nikolaja blizu Moravc mlajša ciganka z otrokom. Pojavila se je na Lazih pri posestniku Ribiču, ki je bil takrat z družino na polju. Ko se je Ribič vrnil domov, je našel odprto omaro. Vzeta mu je bila ura z verižico, oba poročna prstana, dva para čevljev in nekaj drugih predmetov. Posestniku Jerinu v Ribčah je bila ukrade-

na iz omare nova obleka in 700 din v gotovini.

* **Prvo poročno noč je prebil v zaporu.** Janko Latkovič iz Ribnice pri Karlovcu. Na njegovi svatbi je bil tudi bivši nevestin fant, ki je naposled izzval pretep. Od vina razgreti svatje so se udarili, a najboljši bojevit je bil ženin sam. Poklicati so morali orožnike, ki so pretepače prijeli, med njimi tudi ženina Latkoviča. Njegov tekmeč in dva druga pa so dobili take poškodbe, da so jih morali poslati v karlovske bolnišnico.

* **Stiri leta za uboj sina.** Pred reškim sodiščem se je moral zagovarjati Ivan Gril, doma s Prema, ki je bil obtožen, da je lansko leto maja, ko je bil pijan, med preprirom zgrabil za vile in svojega sina tako hudo udaril po glavi, da je sin po enem mesecu v reški bolnišnici umrl. Sirovi oče se je zagovarjal, da ni imel moralnih namenov. Sodišče je očeta obsodilo samo na štiri leta robj.

* **Najprej je ubil ženo s sekiro, nato pa se obesil.** Strahotna žaloigra se je odigrala v Vodcah v Julijski krajini. Kmet Josip Poropat, star 26 let, je s sekiro popil svojo mlado, 24 let staro ženo Marijo. Poropat je bil znan sirovež. Njegova žena je bila mirna. Ni znano, kako je prišlo do žaloigre. Ko so ljudje prihiteli na pomoč, je uboga Marija še dihala. Umrla je med potjo v bolnišnico. Ubijalec svoje žene se je po zločinu skril v senik svojega sosedu. Tamkaj so ga šele po dveh urah našli obešenega. Od družine sta ostala zdaj dva otroka, eden nekaj mesecev star, drugi pa tri leta. Orožništvo je izvedlo preiskavo, na podlagi katere je bila aretirana mati obešenca - morilca Amalija Poropatova, ki je dozdevno nagovorila svojega sina, da je ubil lastno ženo in mater dveh otrok. Mati Amalija je v zaporih v Ilirski Bistrici.

* **Izropana vinska klet.** Posestnik Franc Jurgec v Št. Ilju v Slovenskih gorah je prijavil orožnikom, da mu je zmanjkalo iz vinske kleti v viničariji 900 litrov vina in 50 litrov žganja. Preiskava je dognala, da je izvršil tatvino 26-letni brezposelni delavec Ivan Žunkovič, ki so ga orožniki aretirali.

* **Zaradi nekaj jabolk ustreljen.** Nedavno je stopil med potjo mladi Geršak Ivan, posestnikov sin iz Hrastja pri Sv. Petru pod Sv. gorami, v sadovnjak Narata Avgusta, posestnika istotam, da bi pobral nekaj jabolk. Posestnik Narat pa je ustrelil v pobiralca iz lovske puške. Nesrečnika je zadelo pet svinčenih zrn, izmed katerih mu je eno predrlo srce. Geršak je po strelu še bežal kakih 50 korakov, nato se je pa zgrudil in smrt je nastopila v teku 10 minut. Narata so orožniki aretirali in ga oddali sodišču v Kozjem.

SREČA V LJUBEZNI

A: »Ali poznaš tega gospoda? To je bančni ravnatelj Mohovt. Steje že nad petdeset let, pa ima še vedno neverjetno srečo v ljubezni!»

B: »Kako to?»

A: »Ker je še vedno samec.»

NESREČA.

A: »Ali misliš, da pomeni nesrečo, če se odgodi svatba?»

B: »Nikakor ne. Če se odgodi za vedno, pomeni to srečo.»

V ŠOLI

Učitelj: »Če vidim dečka, ki pretepa osla, pa mu to preprečim, kako imenujemo to čustvo?»

Janežek: »Bratstvo!»

Naši na tujem

Iz kolonij naših ameriških rojakov

Cleveland, julija.

V družini Franca Kolenca v Clevelandu se je odigrala pretresljiva žaloigra. Sosedje so nekega dne zaslišali iz Kolenčevega stanovanja strele, in ko so prihiteli gledat, kaj se je zgodilo, so našli Kolenca in njegovo ženo mrtva. Kolenc je bil ustrelil najprej svojo

ženo, potem je pa še sebi pognal kroglo v glavo. Pokojni, ki je štel okrog 50 let, je bil doma iz Mirne pri Trebnjem. Njegova žena Karolina se je pisala kot dekle Bidjekova. Štela je okrog 30 let. Doma pa je bila Preddvora pri Zužemberku.

V Clevelandu je povozil neki avtomobilist petletnega Jakoba Jarca. Dečka so prepeljali v bolnišnico, avtomobilista so pa aret. l. l.

V New Yorku je v bolnišnici nenadoma umrl Martin Krašovec. Pobrala ga je pljučnica. Pokojnik je štel okrog 56 let; doma je bil iz Podcerkve pri Ložu. Ženo in edino hčerko, Marto, staro 22 let, mu je bila že prej pobrala jetika.

V Clevelandu so umrli: Marija Seganova, stara 19 let, doma iz Vukovja; Blaž Radan, star okrog 60 let, doma iz Prinovca; Jože Matejček, star 79 let, doma iz Rokavca in Marija Malovrhova, rojena Jegličeva, stara 71 let, doma iz Pristave. — V Jolietu je umrl Anton Stiglič, star 56 let, doma iz Vrbovskega; v Chicagu Anton Blazina, doma iz Zobine; v Exportu pa Ana Zupančičeva, stara 57 let.

Iz Prekmurja

Žrtev padlega trama

Murska Sobota, julija.

Devetletna Angela Štifterjeva, žrtev avtomobilske nesreče, je še ležala na odru, ko je že druga nesreča terjala mlado življenje. Trgovski vajenec pri tvrdki Aschner in sin, 16 letni Rogan Alfred, je šel te dni opoldne v skladišče izročat slugi moko. Po predaji je zaprl skladišče in se vračal po dvorišču nazaj v trgovino. Opoldansko zvonjenje je prekinilo delo zidarjev, ki so rušili prejšnje staro skladišče. Le nekaj zidarjev je bilo še pri delu, ker so hoteli odstraniti še en tram. Glasni klici, ki so se pomešali med glasove zvonov, so opozarjali Rogana, naj se ogne. Rogan je prestrašen zbežal prav pod padajočo tram, ki ga je zadel v glavo. Nesrečni vajenec se je na mestu zgrudil s hudimi poškodbami na desni strani glave. Ranjenega Rogana so takoj prepeljali v tukajšnje bolnišnico, kjer je dve uri kasneje izdihnil. Rogan je bil doma iz Večslavcev blizu Petroče, kjer so n. starši imoviti gostilničarji in trgovci.

Popotnikova torba

Proslava 20 letnice Jugoslavije v Mariboru

ČETRTINSKA VOZNA CENA

Ministrstvo za promet je odobrilo četrtinsko vozno ceno po železnih vse države. — Četrtinska vozna cena bo veljala od 12. avgusta do vštetega 16. avgusta in je namenjena jubilejni razstavi, predvsem pa narodnemu taboru. Obstoji tudi ugodnost polovita vozne cene v območju Mariborskega tagna, ki bo od 6. do 15. avgusta.

Vsak prijavljenec - udeleženec proslave, odnosno narodnega tabora, ki se bo vozil z vlakom, mora imeti: taborsko knjižico (po 2 din), taborski jubilejni znak (po 2 din) in železniško legitimacijo (obrazca K-14 za 2 din). Vsak drugi udeleženec, ki se ne vozi z vlakom, mora imeti na proslavi: taborsko knjižico in taborski jubilejni znak.

Udeleženci, ki se vozijo z vlakom, kupijo na odhodni postaji polovično vozno karto do Maribora, ki bo veljala za brezplačno vožnjo nazaj. Obenem s to karto prejmejo tudi železniško legitimacijo obrazca K-14, na kateri dajo pri našem odboru, pred povratkom iz Maribora potrditi udeležbo na taboru.

S taborsko knjižico in s taborskim jubilejnim znakom ima vsak udeleženec prost vstop na vse prireditve narodnega tabora. Drugih vstopnin ne bomo biral.

Opomba: Na podlagi taborske knjižice lahko vsak udeleženec, ako ni vezan na svojo

organizirano edinico, poljubno potuje sam in ni vezan niti na katerikoli skupino in niti na čas.

Udeleženci iz Slovenije prejmejo taborske knjižice in taborske znake pri občinskih pripravljalnih odborih, kjer prijavijo svojo udeležbo. Udeleženci izven Slovenije pa si oboje nabavijo v pisarnah Putnika, odnošna naročijo pri odboru za proslavo 20-letnice Jugoslavije v Mariboru (mestno poglavarstvo).

SPREVED K NARODNEMU TABORU.

Na narodni tabor bomo šli v mogočem sprevedu. Na določenih zbirališčih se bomo zbrali po organizacijah in po skupinah stanov. Poleg raznih organizacij, ki nastopijo v sprevedu, bo gotovo zbudil pozornost nastop raznih stanovskih skupin kot obrtna, delavska in kmečka skupina. Vsaka skupina bo pripravila svojevrsten nastop, kakršnih Slovinci še nismo videli. Omenjamo danes kmečko skupino: razdeljeno bo v štiri dele, pomlad, poletje, jesen, zima. V vsakem oddelku bodo pokazali delo kmeta v tem letnem času. Ob sklepu skupine bo pa velika prleška svatba. Vse skupine bodo imele narodne noše in bo zato slikovitost še večja. Ves spreved k narodnemu taboru naj vriska veselja, ker naš narodni praznik je velik praznik domovinske ljubezni!

PREHRANA IN PREOČIŠČA.

Odbor za proslavo 20-letnice Jugoslavije v Mariboru ima svoj poseben odsek za prenočišča in skupne prehrane. Zaradi lažje in hitreje ureditve skupnega prenočišča in skupne prehrane so posamezne organizacije prevzele to skrb za svoje članstvo. Posamezne organizacije se naj zato natančno ravna po navodilih, ki jih prejmejo od svojih central.

Udeleženci izven organizacij se naj pripravijo za prenočišče pri občinskem pripravljalnem odboru, kamor bo potem glavni odbor za proslavo 20-letnice Jugoslavije v Mariboru poslal nakaznice za prenočišča, ki jih bo oskrbel po šolah za pristojbino po 2 din.

Prehrana bo urejena na enak način. Posamezne centrale sestavijo seznam svojih članov, ki reflektirajo na skupno prehrano, in te sezname bodo dostavili našemu glavnemu odboru. Udeleženci izven organizacij pa se naj pripravijo zaradi prehrane pri svojih občinskih pripravljalnih odborih, ki nam tudi pošljejo take prijave za skupno prehrano.

Vsa prehrana v Mariboru bo pripravljena po kontroliranih cenah, ki bodo označene na vidnih tarifnih tabelah po gostilniških lokalih.

Odbor za proslavo 20 letnice Jugoslavije
v Mariboru.

Konjiška nacionalna mladina se giblje

Konjice, julija.

Nedavno je bil občni zbor krajevne organizacije omladinske Jugoslovenske nacionalne stranke za občino Konjice. V Sormanovih gostilniških prostorih se je zbralo nad 80 soimšljenikov. Zbor je začel predsednik sreske omladinske organizacije Bertonec, vodil pa ga je tajnik sreske organizacije Zagar, ki je toplo pozdravil zlasti poslanca Mravljeta in predsednika banovinske omladinske organizacije inž. Rusa iz Ljubljane. Inž. Rus je govoril o smotrih politično organizirane nacionalne mladine in očrtal, kako se je to gibanje razširilo na vso državo. Poslanec Milan Mravlje je obrisal politični in gospodarski položaj, pri čemer se je dotaknil vseh perečih vprašanj. Vsem govornikom so zborovalci vneto ploskali. Naposled je bil izvoljen nov odbor, ki ga sestavljajo fantje in mladi možje iz kmečkih, delavskih in obrtniških vrst.

Prečadno nedeljo zjutraj je bil ustanovni občni zbor mladinske organizacije Jugoslovenske nacionalne stranke v Zrečah. V prostorih Kračunove gostilne se je zbralo nad sto nacionalistov. Tudi tukaj sta govorila poslanec Mravlje in inž. Rus in bila soglasno deležna odobravanja. Izvoljen je bil tudi prvi odbor nove postojanke nacionalne mladine.

Popoldne je bilo zborovanje v Stranica. Seveča gostilna je bila nabito polna mladih in starih nacionalistov, ki so se zbrali s svojim preizkušenim voditeljem Matijo Fijavžem, Govornika, poslanec Mravlje in inž. Rus sta bila deležna viharnega pritrjevanja. Zborovalec so ju prosili, naj prideta prav kmalu spet med nje. V odbor so bili izvoljeni odločni nacionalni fantje iz Stranic in okolice.

Za zvečer je bil sklican občni zbor mladinske organizacije v Vitanju. Ker pa sta morala ljubljanska odposlanca že z večernim vlakom nazaj v Ljubljano, je bil občni zbor preložen.

Novost pri teh sestankih je bila, da je oblastvo povsod prepovedalo točenje alkoholnih pijač. To ni umljivo, ker se doslej še ni zgodilo, da bi bil na kaki nacionalni prireditvi kaljen mir.

Slovenski javnosti

Društvo prijateljev Slovenskih goric nam je poslalo:

Zadnja velika povođenj reke Mure je hudo prizadela prebivalstvo v naših severnih obmejnih okrajih ob Muri. Uradno ugotovljena škoda znaša devet milijonov dinarjev. Travniki, polja in posevki so ponekod čisto uničeni, tako da je v nevarnosti preživljanje našega obmejnega prebivalstva, ker letos ne bo imelo žetve. Uničeni ali močno poškodovani so tudi nešteti domovi.

Spošne narodne koristi nam narekujejo, da pomagamo našemu obmejnemu prebivalstvu v njegovem obupu in mu predvsem omogočimo prehrano in obnovo opustošenih domačij. Javna sredstva niso zadostna za vse te naloge, ljudstvo samo pa si tudi ne more pomagati.

Prebivalstvu teh krajev, ki stoji na braniku naše severne meje, je treba pokazati, da ima vsa slovenska javnost razumevanje za njegovo trpljenje in da je pripravljena doprinesiti za tako izredno važno podporno akcijo, katero vodi gori omenjeno društvo, tudi primerne in potrebne žrtve. Ne gre le za koristi enega kraja, ampak vse Slovenije in Jugoslavije, ki potrebuje na svoji meji zavedno ljudstvo, zavedajoče se, da uživa zaslombo vse naše javnosti.

Vodstvo podporne akcije je prevzelo Društvo prijateljev Slovenskih goric. Zato se obrača društvo na vso slovensko javnost z vljudno prošnjo, da prispeva po svojih močeh primeren znesek v korist pomurskim poplavlencem. Denar naj se nakaže po čelkovi položnici društva s pripombo »za poplavlence«. Kdor ni prejel položnice, naj blagovoli izpolniti na pošti položnico s številko poštočepkovnega računa »Društvo prijateljev Slovenskih goric, Ljubljana, številka 16.463«. Nabiralno akcijo je odobrila banska uprava dravske banovine, ki bo izvršila razdelitev nabornih zneskov.

Praznik

ivanjkovskih gasilcev

Ivanjkovci, julija.

Naša delavna gasilska četa, ki se je ustanovila pred 29 leti, se je letos času primerno opremila: nabavila si je novo motorno brizgalno, precej novih čevljev in nov voz, primeren za to brizgalno, ter si postavila tudi 12 m visok hišen lesen gasilski stolp. Poleg Gasilskega doma stoji še kapelica, ki nima gospodarja, pa je dala obnoviti in okrasno poslikati, kar je vse hvale vredno.

Na praznik sv. Petra in Pavla se je izvršila blagoslovitev nove brizgalne. Lepega gasilskega praznika se je udeležilo znatno število tovarišev gasilcev iz ljutomerske gasilske župe z župnim starešinom g. Lovrom Kuharičem in iz domače, ptujske, gasilske župe pod vodstvom župnega podstarešine g. Antona Kolariča, župana iz Središča. Kumovala sta ga. Jožica Rizmanova, soproga trgovca in posestnika iz Svetinj, in orožniški kapetan g. Ciril Petovar.

Blagoslovitev je izvršil dekan g. Franc Brašček. Zahvalil se mu je predsednik domače gasilske čete, ki je nato pozdravil vse goste

in v kratkih besedah opisal pomen dneva. Župni starešina g. Lovro Kuharič in župni podstarešina g. Anton Kolarič sta zatem v lepih besedah očrtala pomen gasilstva in čestitala četi na lepem uspehu.

Potem se je vršila vaja z novo motoriko pod vodstvom župnega podstarešine g. Kolariča. Kot požarišče se je vzela stavba g. Lovra Petovarja. Vaja je pokazala, da so naši gasilci pripravljeni.

Zatem se je ob izredno veliki udeležbi vršila ljudska veselica s tombolo, ki je prinesla četi tudi lep gmotni uspeh. Dal Bog, da bi četa svojega novega gasilnega orodja ne potrebovala mnogokrat.

Poljansko pismo

Poljane, julija.

Umrli rumunska kraljica Marija, mati naše kraljice, je bila pred dvema letoma obiskala našo dolino. Bila je na Visokem, kjer si je ogledala z največjim zanimanjem gradič in njegove zanimivosti. Vse ji je zelo ugajalo in se je prav pohvalno izrazila o naši lepi dolini. Vpisala se je takrat tudi v spominsko knjigo, v kateri sta že od prej podpisala blagopokojnega kralja Zedinitelja in naše kraljice Marije iz obiska l. 1933.

25 letnica Kmečkega bralnega društva v Poljanah se je praznovala v nedeljo popoldne. Proslava je lepo uspela in je tudi gmotni uspeh povoljen. Slavnostni govor je imel soustanovitelj in dolgoletni predsednik g. Lovro Perko. Proslava 25 letnice društva je bila hkratu proslava 20 letnice Jugoslavije. Zato je govornik završil svoj govor v tem smislu.

Pri proslavi so naši požrtvovalni igralci prednašali veseloigro s petjem »Svojejavček«, ki je zbujala med gledalci obilo smeha in odobravanja. Prireditvev je počastilo z obiskom več oficirjev, ki se muče v dolini s svojimi družinami na oddihu in mnogo drugih letoviščarjev. Vsem bodi izrečena iskrena hvala!

Letoviščarjev je letos v dolini nad pričakanje mnogo. Zlasti mnogo je Ljubljancanov, pa tudi od drugod so prišli, tako iz Beograda in drugih južnih krajev. Le žal, da vreme ni čisto ustrezno.

Pred dnevi so nas zapustili naši rojaki iz Amerike. Odnegli so najboljše vtiske iz stare domovine, ki je niso nekateri videli že 20, 30 let. Imeli bodo povedati svojim rojakom onkraj morja marsikaj novega. Želimo jim, da srečno dosepejo na svoje domove k svojim družinam!

Ženski vestnik

Bodi poleti

previdna z jedjo

Marsikdo si poleti nakoplje hudo bolezen s pokvarjeno jedjo. Zato moraš biti zelo previdna, če ostane od kosila kaj jedi. Glej, da jo takoj shraniš v hladno klet ali vsaj v mrzlo shrambo, da se ne skisa. Vsako jed dobro pokrij, posebno pa še meso, da ne pride do jedi muha. Muha zaleže na meso jajčeca, in če ta jajčeca človek poižije, mu povzročajo črvčki, ki se izležajo v želodcu, težave. Večkrat je pa tudi nevarnost, da od pokvarjene mesne jedi dobiš zastrupljenje, ki utegne imeti hude posledice.

Jedi, ki so ostale, dobro prevri, preden jih daš na mizo. Vro naj vsaj četrt ure. Ker samo malo poretje jedi želodcu težavno prebavi.

Če je preostalo od kosila ali večerje kaj gob ali krompirja, tega ne pogrevaj, temveč rajši daj prešičem, ker nobena jed razen rib se tako hitro ne pokvari kakor gobe in krompir.

Če nimaš shrambe, kjer bi shranila jedi, postavi lonec z jedjo vsaj v mrzlo vodo, ki jo čez dan večkrat menjaj.

Za kuhinjo

Drobnjakova omaka. Namočijo eno žemljo v vodi, nato jo dobro otisni in pretlači z enim trdo kuhanim rumenjacom skozi sito. Nato po kapljah primešaj 12 dek olja, dodaj še malo kisa, ščeplj sladkorja v prahu in soli. Beljak pa zreži na tenke rezance in ga primešaj v omako. Zdaj seseklaj ali drobno zreži drobnjak ter ga primešaj v omako. Omaka mora biti gostljata. Gotovo omako postavi na hladno vsaj za pol ure. To omako daš s kuhanim govejim mesom in opečenim ali praženim krompirjem na mizo.

Drobnjakova omaka na drug način. Skuhaj trdo pet jajc, nato jih oluščijo in izloči rumenjake. Rumenjake daj v skledo in jih s kuhalnico dobro stlači (ali jih pa pretlači skozi sito). Nato primešaj po kapljicah 12 dek olja in mešaj, da se rumenjaki dobro zmešajo z oljem in da se vse zgosti. Nato primešaj še kisa, in sicer toliko, da dobiš bolj redko omako. Zdaj prav drobno seseklaj beljake, jih primešaj v omako, in če je omaka pregosta, primešaj še malo kisa, dodaj še žličico drobno zrezanega drobnjaka in po okusu soli. Tudi ta omaka naj na hladnem stoji pol ure. Preden jo daš na mizo, še enkrat zmešaj in daj h govejemu mesu in s krompirjem na mizo.

Sirov puding. V kozi segrej šest dek sirovega masla. Zamešaj v maslo šest dek moke in mešaje prilij četrt litra mleka, nato kožo odstavi in dobro zmešaj, da ne bo moka v keplicah. Zdaj osoli in primešaj dva rumenjaka in eno jajce, šest dek naribanega bohinskega sira in sneg dveh beljakov. Posodo za puding pomaži s sirovim maslom zlij noter testo (samo do tretjine posode, ker puding naraste), razravnaj, posodo zapri in postavi v krop. A krop naj potem, ko si postavila puding vanj, več ne vre, temveč naj samo stoji na vročem, da je voda vedno enako vroča. Če voda še nadalje vre, puding preveč naraste in se sesede, ko je kuhan. Puding naj ostane v kropu 30 do 40 minut. Kuhanega zvrni na topel krožnik, potresi z naribanim sirom in zabeli s sirovim maslom. Maslo segrej, da porjavi. Puding lahko daš kot močnato jed na mizo ali pa z dušeno zelenjavo kot postno jed.

Zmleto meso. Zmelj na strojčku 20 dek pečenega telečjega ali kurjega mesa. V skledi pa mešaj, da se zgosti, dva rumenjaka, dve deki sirovega masla in dve žlici goste kisle smetane. Ko se je zgostilo, primešaj eno deko naribanega bohinskega sira, sneg dveh beljakov in zmleto meso. Kozo pomaži s sirovim maslom in jo napolni za prst na debelo z mesom. Nato postavi v pečico in peci približno 10 do 15 minut. Med pečenjem pomaži po mesu s kislom smetano in potresi z zribanim sirom. Pečeno meso zreži na kose in daj s poljubno omako ali s solato na mizo za večerjo.

Omeleta. Mešaj, da se zgosti, dva rumenjaka in tri deke sladkorja v prahu. Nato primešaj trdo stolčeni sneg dveh beljakov. Ponev za omelete pomaži s sirovim maslom, posuj z moko, zlij noter testo, razravnaj in speci v pečici. Ko je omeleta pečena, jo pomaži s poljubno mezgo, zvij, stresi na topel krožnik, potresi s sladkorjem in daj hitro na mizo. Za vsako omeleto in osebo vzemi dve jajci in tri deke sladkorja.

Praktični nasveti

Da se čevlji lepo svetlijo, jih je treba že zvečer očistiti blata in prahu, namazati s kremo in šele drugi dan zdrti s krpo in mehko krtačo.

Smrad od tobaka odstraniš iz sobe na ta način, da obesi v sobo mokro rjuho in jo pustiš čez noč viseti. Ali pa postaviš v sobo škafo vode. Voda namreč potegne vase ves duh tobaka. Če si dalje časa v gostilni ali kavarni, se tudi obleka navzame duha po tobaku. Zato tako obleko, ko prideš domu, takoj sleci, jo obesi na obešalnik in na preprih, da se bo dobro izračila in izgubila neprijetni duh.

Čebula ima zelo mnogo vitaminov. Zato je zelo priporočljivo jesti posebno mlado čebulo. Izvrstna je čebula, če namažeš kruh s sirovim maslom ali kislom smetano in ga oblo-

žiš še s tenko narezano čebulo. Če popiješ zraven še skodelico mrzlega mleka, ti ne bo nič dišalo iz ust po čebuli.

Govorica je zelo zdrava za prebavo, posebno še, če jo uživaš le tu in tam po malem.

Jedilna soda pomaga zoper zgago, če jo vzameš za noževno konico z malo vode. Če jo dodaš mleku, se mleko gotovo ne bo sesirilo. Če jo daš v juho, bo meso mnogo mehkejše in juha se ne bo skisila do drugega dne. Tudi zelenjavi, ko jo kuhaš, dodaj za noževno

konico jedilne sode, pa bo mnogo prej kuhana in tudi svojo barvo bo obdržala.

Muhe v hlevih preganjajo z modro svetlobo. Z apnenim mlekom, kateremu smo pridali nekoliko modre barve, namažemo vsa okna. Modra svetloba muhe utruja in odganja. Kmetje, ki so navedeno sredstvo preizkusili, trdijo, da vpliva modra svetloba ugodno na živali. Bolj so zdrave, rajši jedo in trdneje spijo, pridobivajo na teži in laže okrevajo v boleznih.

Dosegljiva življenjska doba bi lahko znašala 110 let

Znano je, da se povprečna človeška življenjska doba čedalje bolj viša, tako da danes 90-letniki in celo 100-letniki niso več taka redkost kakor nekdanj. Kaj je vzrok, da dosežejo nekateri ljudje le 50 do 60 let, med tem ko drugi pri enakih življenjskih pogojih doživijo 80, 90 in več let?

Neki znanstvenik pravi, da lahko vsako živo bitje doživi šestkratno do osemkratno svojo razvojno dobo, to je dobo od rojstva do doraslosti. Po tem naziranju bi moral človek doživeti 120 do 160 let, a ne doživi te dobe zaradi svojega premalo naravnega življenja. Tako vsaj trdi zagovornik tega naziranja.

V živalskem svetu dosežejo mrzlokrvne živali najvišjo starost. Tako postanejo želve stare do 300 let, ščuke do 200, krapi do 150 in krastače do 40 let. Pa tudi nekatere ptice imajo trdno življenje. Papiga doseže nad 100 let, domače gosi, sove orli 70 do 80 let in golobi 40 do 50 let. Razmerno kratko časa žive sesalci. Povprečna dosegljiva starost kuncev je le pet do sedem let, mačk 10, srn

15, goved 20 do 30, konj in oslov 40 do 50 let. Le sloni so deležni do 150 in celo do 200 let.

Kako bi bilo s človekom, če bi živel tako prirodno kakor živali? Gori omenjeno število 120 do 160 let je vsekakor previsoko. Na prvi mah bi se nam zdelo, da bi pravo mejo za človeško življenje našli pri divjakih. Toda takoj smo razočarani, če izvemo, da pri naravnih narodih, ki se jih še ni dotaknila prosvetljenost, le redki prekoračijo 40 ali 50 let. Temu je seveda krivo preveč bedno življenje teh ljudi. Zanimivo pa je, da menihi prav dolgo živijo. Seveda le tisti, ki niso ovirani s postom, nezdravo obleko in nezdravimi stanovanji. Menihi v nekem tirolskem samostanu so doživeli zaradi svojega strogega reda 100 in več let.

Po raznih dognanjih sodijo, da je dosegljiva meja človeškega življenja 110 let. Ljudje, ki so dokazano prekoračili 110 let so le redke izjeme. Naj bo kakorkoli, dejstvo je eno: čim redneje in prirodneje živiš, tem večjo starost dosežeš, če si sicer zdrav in dobro razvit.

V Indiji so poročili dve sveti opici

Holandski raziskovalec Hendricht Waagner je opisal svojevrstno slovesnost, ki ji je prisostvoval v Suratu v Angleški Indiji. Čudne prireditve so se udeležili tudi angleški dostojanstveniki in angleški vojaki v slavnostnih uniformah. Praznovala se je čudna poroka. Na dnevnem redu je bil tudi spreved, ki so mu bili na čelu domači vojaki, katerim je sledilo 100 mladih domačinov. Bili so nagi, samo čez boke so bili prepasani. Sledila je množica deklet. Nazadnje se je prikazala kočija z ženinom in nevesto.

V svetišču pred oltarjem je vprašal vrhovni svečenih ženina: »Ali dovoliš, sin bogov,

da te združim s to hčerko bogov?« Toda ženin ni odgovoril. Le pačiti se je začel in prav tako je storila nevesta. Zraven pa sta se oba hotela iznebiti z zlatom in drugimi dragocenostmi okrašenih oblik. Šlo je namreč za dve opici, ki ju smatrajo domačini za sveti. Njun zakon naj bi prinesel vsej deželi velik blagoslov.

Čudno se zdi na prvi pogled, da je svatbi prisostvoval namestnik angleškega kralja in indijskega cesarja. Toda v Indiji je treba računati z Indijci, ki jih angleška oblastva ne marajo žaliti z omalovaževanjem njih verskih običajev.

Parzi izročajo svoje mrliče jastrebom

V indijski puščavi blizu Karačija je v bellem stolpu ploščad, razdeljena na 365 odsekov, kamor izumirajoči narod Parzov polaga mrliče, da jih požro jastrebi in druge roparske ptice. To je stolp molčanja, strahotno pokopališče ene najčudnejših ver na svetu. Jastrebi stalno letajo okoli stolpa in preže, kdaj bodo ljudje prinesli truplo in končali svoje mrtvaške slovesnosti. Kadar leži truplo na ploščadi in se ljudje umaknejo, se spuste jastrebi na stolp in začno svoj posel. Vedno več ptic priletava; zadnje ne morejo več do mrliča in sestavljajo okoli stolpa teman, strahoten oblak.

Vera Parzov ima svoje začetke v državi Medijcev, ljudstva, čigar preteklost je najskrivnostnejša med vsemi narodi Vzhoda. Medijci, ki so sami sebe imeli za bele ljudi, so baje prispeli v današnjo Perzijo s Pamirskega višavja. Njihova vera je zavita v

skrivnostno meglo. Njene obrede je ustvaril prerok Zaratustra. Po mnenju nekaterih zgodovinarjev je Zaratustra živel 1000 let pred Mojzesom, po mnenju drugih 7000 let pred Aleksandrom Velikim. Zaratustra (tudi Zoroaster imenovan) je iz božjih rok prejel zakonik za svoje vernike (ki ga imenujejo avesto), podobno kakor Mojzes deset božjih zapovedi.

Avesta je napisana v zendskem jeziku, narčju Parzov.

Parzi so v sedmem stoletju po Kristusu pobegnili pred mohamedanci iz Perzije ter se porazgubili med indijskimi narodi. Zadnji njihovi ostanki, vsega skupaj nekaj tisoč, žive okoli Karačija in Bombaja v Indiji in okoli Jezda v Perziji.

Najvišji bog Parzov je Ahuramazda, »vsevedni, neustvarjeni, ki je ustvaril vse reči«.

Okoli njega je šest mogočnih pomočnikov, Amshaspanov, »dobrodelnih nesmrtnikov«, med katerimi je tudi solnce.

Parzi so oboževalci ognja in najčistejša podoba ognja je solnce. Že 1200 let gori v svetišču blizu Bombaja sveti ogenj, ki so ga njihovi predniki prinesli na begu iz Perzije in ki ga potomci z ljubeznijo varujejo in oskrbujejo.

Parzom vera prepoveduje, da bi mrliča pokopavali, ali sežigali, ali metali v vodo, ker bi s tem razžalili božanstva zemlje, vode in ognja. Zato postavljajo okrogle stolpe, stolpe molčanja, kamor polagajo mrliča, da jih požro ujede. Parzi verujejo, da človeška duša še tri dni po smrti obletava truplo. Šele četrty dan odleti s stolpa in gre pred sodbo, kjer božji pomočnik pretehta njena dobra in zla dela. Potem jo odvede na prag mostu, ki drži čez peklenko brezno v raj...

Stolpi molčanja, ki jim Parzi pravijo dahme, morajo stati izven mest na suhih tleh in daleč od obdelane zemlje. Sredi dahme je luknja, kamor dvakrat na leto, ko čistijo stolp, zmečejo kosti, ki so se nabrale na ploščadi. Okoli luknje je okrogla ploščad, razdeljena na 365 odsekov, kolikor ima leto dni. Tja polagajo trupla natančno po dneh, kakor je treba.

V Indiji so trije taki stolpi blizu Surate, dva pa pri Karačiju. Eden izmed teh dveh je zapuščen in ne služi več svojemu namenu, ker niso Parzi mogli dobiti med Indijci nikogar, ki bi hotel spraviti iz prepolnega stolpa kosti.

Razen ob pogrebih, ko smejo v dahme samo nisasalati (poglarvari mrtvih), je strogo prepovedano približati se tem stolpom, kamor imajo prost dohod samo jastrebi ob vsaki uri in ob vsakem času.

Kaj vse počnejo čudaki

Na svetu žive različni čudaki. Med nje spada tudi neki Holanec, ki je že dvakrat izgubil vse svoje premoženje. Ko je nedavno nepričakovano podedoval precej denarja, se je odpeljal v Pariz, kjer si je sestavil načrt, kako bo preživel prihodnjih 10 let. V neki gostilni je plačal za 10 let naprej obede in večerje. V hotelu in trafikah je storil isto. Tudi brivca ni pozabil. Tako ima za 10 let v naprej plačano vse, kar potrebuje za življenje.

Čudak je nadalje neki bivši angleški kapitan, ki bi prav tako rad breskrbno preživel jesen svojega življenja, hkratu pa zadostil svoji strasti, ki ga je vlekla na daljno pot po morju. Zato si je najel na angleškem parniku za vse življenje kabino, ki mu je postala

× **Pogreb rumunske kraljice Marije v Bukarešti** je bil v nedeljo. Pogreba so se udeležili zastopniki vseh evropskih dvorov, vseh vlad, ogromno število ljudi iz prestolnice, veliko število odposlancev iz vse države in oddelki romunske vojske. Vsa Romunija je pokazala, da sočustvuje s kraljevsko rodbino. V sprevedu, ki je trajal več ko dve uri, so stopali rumunski kralj Karol, prestolonaslednik Mihael, knez namestnik Pavle, vojvoda Kentski, bolgarski knez Ciril in drugi člani vladarskih rodbin, zastopstva tujih držav, člani vlade in vojaški dostojanstveniki in visoki funkcionarji. Na postaji so spreved čakale jugoslovenska kraljica Marija, princesa Elizabeta, princesa Ileana, kneginja Olga, grška kneginja Jelena, vojvodka Kentska, častne dame pokojne kraljice Marije in rumunski patrijarh Miron Cristea. Častniki konjeniškega polka blagopokojne kraljice Marije so prenesli krsto s posmrtnimi ostanki v poseben vagon. Člani kraljevske družine so s posebnim vlakom krenili v Curtea de Arges, kjer so položili truplo v kraljevsko grobnico. Žalne službe božje za pokojno rumunsko rumunsko kraljico so bile v nedeljo na Bledu, v Beogradu in Zagrebu.

× **Svetovni shod brivcev v Kölnu** bo letos od 2. do 9. oktobra. Poročajo, da bodo ob tej priliki tudi tekme brivcev za svetovno prvenstvo. Prvak bo postal tisti, ki bo v najhitrejšem času in najlepše obril, seveda najbrž ne živega človeka, pač pa model. Poleg tega bodo tekmovali med seboj tudi brivski vajenci, najprej nemški, zatem iz vseh onih držav, ki se bodo shoda udeležile. V tistih dneh bo v Kölnu (Nemčija) tudi brivska lepota razstava. Nemci pravijo, da je Köln najpripravnejše mesto za takšno razstavo, ker je tu doma svetovno znana kolinska voda. Shodu brivcev v Kölnu pripisujejo Nemci veliko važnost, saj računajo, da se ga bo udeležilo najmanj 10.000 brivcev iz Nemčije, poleg tega pa tudi velikansko število brivcev iz 27 drugih držav.

× **V 74 urah okoli sveta.** Kakor smo že poročali, je ameriški letalec Howard Hughes 11. tm. iz New Yorka v 16 urah 35 minutah preletel morje in pristal ob 16.55 na letališču

zdzaj dom. Šest let se že neprestano vozi okrog sveta. V New Yorku, Sidneyu in Hongkongu je znan kot podnajemnik na parniku »Tyne«, kajti povsod ima svoje prijatelje, s katerimi rad igra golf. Toda njegov dom ostane kabina na parniku, kamor se vsak večer vrača.

Neki Danec igra od jutra do večera v kavarni biljard. Je tako strasten igralec biljarda, da je prepotoval ves svet in povsod zbiral podatke o biljardu. Ugotovil je, da je bilo v zadnjih 100 letih na svetu izdelanih 2.000.000 biljardnih krogel. Iz para slonovih oklov se da izdelati osem krogel. V zadnjih stoletjih je moralo plačati okrog 300.000 slonov strast biljardistov z življenjem.

Le Bourgetu pri Parizu. To progo, ki je dolga 5.800 km, je preletel torej s povprečno hitrostjo 350 km na uro. Že na tej progi je dosegel nov svetovni višek v poletu preko Atlantskega morja (polkovnik Lindbergh je potreboval za to pot 33 ur). Iz Pariza v Moskvo je Hughes prispel 12. julija ob 9.15. Za to pot, dolgo 2780 km, je potreboval 7 ur in 55 minut. Še isti dan je priletel v Omsk, in sicer ob 20. Od Moskve do Omska je pot dolga 2260 km in je polet trajal 8 ur in 39 minut. V Jakutsk je prispel 13. julija ob 11.06. Za 3480 km od Omska do Jakutsk je potreboval 12 ur in 31 minut. V Fairbanks na Aljaski je prispel 14. julija ob 1.18. Za to progo 3.960 km je potreboval 12 ur 17 minut s povprečno hitrostjo 320 km na uro. V Mineapolis je prispel ob 14.38. Pot 3932 km je preletel v 12 urah in 3 minutah. Na tej progi se je moral boriti z vremenskimi težavami v prvi vrsti z meglo. Dne 14. julija je Hughes preletel še zadnji del proge na svojem poletu okoli sveta, to je od Mineapolis do New Yorka. Za vso pot okoli sveta ni potreboval več kakor 74 ur.

× **Strašna letalska nesreča v Kolumbiji.** Na vojaškem vežbališču v St. Ani blizu Bogote se je pripetila strašna letalska nesreča, pri kateri je bilo ubitih 45 ljudi, nad 100 pa ranjenih. Med vojaško paradjo je namreč vojaško letalo treščilo med ljudi, ki so gledali paradjo. Letalo se je nato še vnelo in v nekaj trenutkih zgorelo. Nesreča se je pripetila pred očmi predsednika republike Lopeza.

× **Najstarejši list na svetu** ustavljen. Te dni je prenehal izhajati najstarejši list na svetu v Pekingu izhajajoči kitajski list »Peipin Bao«, ki je izhajal polnih 1500 let. Ustanovljen je bil okrog leta 400. po krščanskem koledarju. Njegov ustanovitelj Su-Šun je bil prvi novinar, urednik in izdajatelj, čigar ime se je ohranilo v zgodovini. List, ki ga je ustanovil, ima zelo pestro zgodovino. Njegovi uredniki so prišli večkrat v nemilost vlade zaradi ostre kritike in potem so jih odstranili iz javnega življenja s pravo azijsko temeljitostjo. 1500 so jih obglavili, torej povprečno vsako leto enega. »Peipin Bao« je bil po zasedbi Pekinga zadnje čase večkrat zaplenjen od Japoncev. Okupacijska oblastva so ga začasno ustavila, potem pa spet dovo-

lila, ko je nastopila vlada, ki so jo postavili v Pekingu Japonci. Ker pa list ni izpremenil svojega stališča nasproti Japoncem, so ga naposled za vedno ustavili.

× **Tudi v Nemčiji izdelujejo umetne deske.** Izdelovati so jih začeli v Zedinjenih državah in so zdaj Nemci začeli posnemati ameriški zgled. Umetne deske se izdelujejo iz lesnih odpadkov. Ti se zmeljejo, nato pa se primeša magnezit, mavec in cement. Umetne deske so videti na ta način kakor izdelki iz umetnega kamna. V Nemčiji se izdelujejo take deske že na debelo. Umetne deske se izdelujejo tudi na ta način, da se zmetlim lesnim odpadkom primešata klej in smola. Ta zmes se potem posuši in stisne v deske. Nekateri trde, da imajo te umetne deske enake lastnosti ko navadne deske.

× **Riba je ujela ribiča.** Bilo je blizu angleškega mesteca Littlehamptona strasni ribič Henry Frants ki je na trnek lovil ribe. Sedel je v čolnu in čakal, kdaj bo riba pograbila za njegovo vabo. Naenkrat je začutil, kako je nekaj na vso moč potegnilo in streslo palico s trnkom. Ribič je začel počasi vleči, da bi težki plen spravil v čoln. Frants je vlekel in vlekel in se sklanjal čez čoln. Tisti trenutek pa je riba nenadno z vso silo potegnila. Frants je izgubil ravnotežje in padel v vodo. Ko je padel v vodo, je še videl, kakor je pozneje sam povedal ogromno črno pošast. Nato pa je spustil palico in riba, ki je tako ujela ribiča, je odplavala. Frantsa pa so potem morali drugi ribiči loviti, da so ga srečno rešili.

× **Nevarno je zvečenje rastlin.** Na sprehodih lahko pogosto opazujemo odrasle in otroke, da zvečijo travne bilke, cvetlice ali druge rastlinske dele. Ljudje, ki to delajo, se ne zavedajo, kako velika nevarnost jim preti. Če te rastline niso baš strupene, pa je nevaren prah, ki se jih vedno drži. Delci prahu se zmešajo s slino in dajejo ugodno redivo nevarnim glivicam. Iz tega razloga bi bilo treba posebno otrokom prepovedati, da bi jemali bilke, liste ali cvetje v usta. Če pa so nabirali rastline, si morajo doma najprej dobro umiti roke, preden sežejo po kruhu in drugih jedeh.

× **Žena v kletki.** Polcija v Quimperu v Bretaniji je prejela ovadbo, da je imel kmet Lebrun iz vasi Saint Jean - Trobinona svojo ženo zaprto v kletki. Policijski komisar je s svojimi ljudmi šel v omenjeno vas, da se prepriča o resničnosti ovadbe. V resnici so našli kmetovo ženo v kletki. Pierre Lebrun, 35 letni kmet, oče več otrok, je žalosten pripovedoval, kako je njegova žena zblaznela. Zdravila se je nekaj časa v zavodu za duševno bolne, zdravljenje pa je veljalo lepe deharje, sam kmet pa je bil presiromašen, da bi mogel plačevati toliko časa visoko pristojbino, da bi žena ozdravela. Kmet se je bal, da žena ne bi enkrat dobila napada besnosti in da se ne bi zgodila kakšna nesreča, zato je zgradil leseno kletko in zaprl vanjo ženo. Za leseno ograjo je sedela nesrečna blaznica in polna hrepenjenja strmela v svet. Polcija je najprej sumila, da hoče kmet svojo ženo trpinčiti, vendar po preiskavi je ugotovila, da ženo dobro negujejo. Vseeno pa so jo oprostili domače ječe in jo oddali spet v bolnišnico za duševno bolne v zdravniško nego.

× **Nevesta kot glavni dobiček.** V avstralskem mestu Wintonu priredijo v korist sirotišnice svojevrstno loterijo, katere glavni dobiček je 20letna lepota iz poštene družine kot nevesta. Srečko si lahko kupijo samo mladi, samski moški. Najmanjša cena za srečko je 20 funtov šterlingov, a radodarnost ne postavlja drugače nobene meje. Prireditveni odbor se je obvezal, da bo plačal vse stroške za poroko in da bo mlademu paru opremil lepo stanovanje. Seveda si je že mnogo mladih moških nabavilo srečke in radi bi vedeli kaj natančnejšega o nevesti, toda prireditelji jim sporočajo samo to, da se je kot glavni dobiček za to dobrodelno prireditvev ponudila lepa, plavalasa in poštena mladenka iz zelo dobre družine.

Listnica uredništva

Dopisnikom. Žal smo več dopisov prejeli prepozno!

Radio Ljubljana

od 31. julija do 6. avgusta

Nedelja, 31. julija: 8.00: Vesel jutnji po-zdrav (radijski orkester). 9.00: Napovedi, poročila. 9.15: Z dobro voljo v novi dan (plošče). 9.45: Verski govor (prior Val. Učak). 10.00: Prenos cerkvene glasbe iz ljubljanske stolnice. 11.00: Prenos promenadnega koncerta. 12.00: Otroška ura (Tetka Marička). 12.30: Vesel drobiž (plošče). 13.00: Napovedi. 13.20: Vesel opoldanski koncert (radijski orkester). 17.00: Kmetijska ura: Tako se s sadjem ne dela (Franjo Kafol, sadjarski referent). 17.30: Za nedeljsko popoldne (Akademski pevski kvintet in duet kitar). 19.00: Napovedi, poročila. 19.30: Nacionalna ura: Romantizem v srbski književnosti. 19.50: Operetni zvoki (plošče). 20.30: Pevski koncert Ksenije Kušejeve (pri klavirju prof. Marjan Lipovšek, vmes radijski orkester). 22.00: Napovedi, poročila. 22.15: Kmečki trio.

Ponedeljek, 1. avgusta: 12.00: Slavne pevke pojo (plošče). 12.45: Poročila. 13.00: Napovedi. 13.20: Opoldanski koncert radijskega orkestra. 19.00: Napovedi, poročila. 19.30: Nacionalna ura. 19.50: Zanimivosti. 20.00: Strauss: Donavska devotica, valček (plošče). 20.10: Starine iz naših krajev, ki so zdaj v tujini (dr. Rajko Ložar). 20.30: Prenos koncerta iz Dobrne. 22.00: Napovedi, poročila. 22.15: Veseli napevi: radijski orkester in Mirko Premrl.

Torek, 2. avgusta: 12.00: Vsakemu nekaj (plošče). 12.45: Poročila. 13.00: Napovedi. 13.20: Šramel »Škrjanček«. 19.00: Napovedi, poročila. 19.30: Nacionalna ura. 19.50: Deset minut zabave. 20.00: Plošče. 20.10: Baročno slikarstvo (Jože Gregorič). 20.30: Slovenske narodne: Ferdo Lupša in radijski orkester. 22.00: Napovedi, poročila. 22.15: Nekaj pesmi iz zvočnih filmov (plošče).

Sreda, 3. avgusta: 12.00: Zvoki z vsega sveta (plošče). 12.45: Poročila. 13.00: Napovedi. 13.20: Opoldanski koncert radijskega orkestra. 18.00: Za razvedrilo (plošče). 18.40: Avgust v naravi (Miroslav Zor). 19.00: Napovedi, poročila. 19.30: Nacionalna ura. 19.50: Kalman: Fortissimo (plošče). 20.00: Slovenski vokalni kvintet (zdravice in napitnice). 20.40: Koncert radijskega orkestra. 22.00: Napovedi, poročila. 22.15: Prenos lahke glasbe iz kavarne Nebotičnika.

Četrtek, 4. avgusta: 12.00: Plošče. 12.45: Poročila. 13.00: Napovedi. 13.20: Salonski kvartet. 19.00: Napovedi, poročila. 19.30: Nacionalna ura. 19.50: 10 minut zabave (Franc Lipah). 20.00: Plošče: Lehar: Dežela smehljaja, potpuri. 20.10: Slovenščina (dr. Rudolf Kolarič). 20.30: Pevski koncert Marjana Rusa, člana zagrebške opere, pri klavirju prof. Marjan Lipovšek, vmes radijski orkester. 22.00: Napovedi, poročila. 22.15: Originalna švicarska godba (bratje Malenškovi).

Petek, 5. avgusta: 12.00: Iz naše domovine (plošče). 12.45: Poročila. 13.00: Napovedi. 13.20: Opoldanski koncert radijskega orkestra. 19.00: Napovedi, poročila. 19.30: Nacionalna ura. 19.50: Zanimivosti. 20.00: Chabrier: Espana, rapsodija (plošče). 20.10: Ženska ura: Konserviranje sadja in zelenjave (Simončičeva). 20.30: Prenos simfoničnega koncerta iz Rogaške Slatine. 22.00: Napovedi, poročila. 22.15: Angleške plošče.

Sobota, 6. avgusta: 12.00: Vožnja neznankam (plošče). 12.45: Poročila. 13.00: Napovedi. 13.20: Vožnja neznankam (plošče). 18.00: Vesel delopust (radijski orkester). 18.40: Pogovori s poslušalci. 19.00: Napovedi, poročila. 19.30: Nacionalna ura. 19.50: Pregled sporeda. 20.00: O zunanji politiki (dr. Kuhar). 20.30: VIII. večer muzikomedijantov. 22.00: Napovedi, poročila. 22.15: Za dober konec (radijski orkester).

Navadno opazimo prepozno!

Ko začitimo sončne opekline, je že prepozno. Zato se morate poprej namazati s kremo Nivea ali z oljem Nivea. Če pripeka sonce zelo močno, treba mazanje večkrat ponoviti. Potem boste počrneli hitro in enakomerno.

Za smeh in kratek čas

V GLEDALIŠČU

Vratar zamudniku: »Pravkar se je začelo. Hodite, prosim, tiho.«

Obiskovalec: »Kaj notri že vse spi?«

STORKLJO BI RAD VIDEL

Teta: »Pridi, Janezek, pa si oglej svojo sestrico, ki ti jo je ponoči prinesla štokrlja!«

Janezek: »Rajši bi prej štokrljo videl, teta!«

NJEGOVA POLOVICA

Mož: »Žena, vstani vendar in potolaži otroka! Kaj ne slišiš, da kriči?«

Žena: »Pa vstani ti, saj je tudi tvoj otrok!«

Mož: »Da, ampak moja polovica ne tuli!«

PASJE ŽIVLJENJE

Gašper: »Zakonski mož živi pravo pasje življenje!«

Spela: »Res je. Čez dan renči, žre in spi, ponoči pa smrči!«

VEČ PRENESEJO

A: »Ženske prenesejo mnogo več bolečin ko moški!«

B: »Vam je to zdravnik povedal?«

A: »Ne, čevljar!«

NE IZDA

Gospa: »In da ne boste izdali mojemu možu, kdo mi je poslal te rože!«

Služkinja: »Milostljiva, mar sem vam že kdaj izdala, komu jih gospod pošilja?«

TRGOVSKEGA VAJENCA

poštenih staršev, zdravega in močnega, z dvema razredoma srednje šole, sprejemem v trgovino na deželi. — Naslov v upravi lista.

NOVOST!

SAMO
DIN 49.50

Št. 62.300 Anker-ura prvi švicarski stroj. Dobra kvaliteta, lep kromiran okrov s pismeno garancijo

Din 49.50

Štev. 62.301 ista s svetiljenimi kazalcji in številčnico

(Radium)

Din 59.50

Zahtevajte cenik, ki vam ga pošlje zastonj in poštne prosto

H. Suttner

Ljubljana 6
Lastna protokolirana tovarna ur v Švic.

KOLESA ZNAMKE »AXO«

v prvovrstni kvaliteti in lepi izdelavi
kupite ugodno pri

H. SUTTNER

LJUBLJANA

ALEKSANDROVA 6

Zahtevajte brezplačen cenik!

Ugodni plačilni pogoji.

Pomlad!

Letol

OSTANKI

iz mariborskih tekstilnih tovarn
pristnobarvni, brez napak, noben kos izpod 2 m in sicer:

Paket »Serija H« z vsebino 16—21 m prima oxfordov, cefirjev, touringov in frenžev za posebno močne moške srajce v najlepših vzorcih.

Paket »Serija M« z vsebino 16—21 m pralnega blaga za ženske obleke in dečke, kretona in druka za predpasnike, delena, krepa in polsvile za bluže in obleke v izbrano lepi sestavi.

Paket serijo H in M pošiljam tudi mešano, torej vsakega pol. Vsak paket poštine prosto za znižano ceno din 130.—

Paket »Serija Z« z vsebino 3—3.20 m dobrega sukna za moško obleko, damski kostum oziroma plašč in sicer: Z-1 130.—, Z-2 160.—, Z-3 250.— din zadnji dober kamgarn, isti v modri in črni barvi din 275.—. Cela podlaga za moško obleko po kakovosti din 80.—, 100.— in 120.—

Neprimerno vzamem nazaj in zamenjam. Nešteto priznanj odjemalcem na razpolago, zato pišite še danes na razpošiljalnico »KOSMOS«, Maribor, Kralja Petra trg.

Trgovcem popusti!

HIŠICO Z 2200 m² ZEMLJE

več sadnim drevjem, električno lučjo, 20 minut iz trga Sevnice ob Savi, prodam za 16.000 din. — Dopise na upravo »Domovine« pod značko »Industrijski kraj«.